

LAURENȚIU CERNET

Jocul de-a Robinson

**Timișoara
Editura Eubeea**

I

1.

Probabil că organismul se apără. Creierul și-a blocat unele sectoare. Din tot ce am știut rămâne doar un arhipeleg – insule vag cunoscute, privite de sus. Apar și dispar, ca-ntr-un joc oniric.

Nu-mi aduc aminte cine sunt. Mi-am uitat și numele. Exist într-un timp și într-un spațiu nedefinite. Nu-s curios să aflu cum am ajuns aici.

Sentimentul fricii, inhibat, nu mă tulbură. Nu mă mir de nimic.

Mă supraveghez cu o lipsă de interes temeinică. Marea are o zbatere calmă. Țipătul unui pescăruș. În față, plaja cu nisip fin, se pierde în apa unui golf. În stânga, o îngrămădire de pietre, dintre care iese ca un obelisc o stâncă înaltă, netedă și ascuțită.

În dreapta, în capăt, culcată într-o rână, silueta de rechin a șalupei. Se mai zărește nu departe epava maronie, ruginită, a unui vas. Îmi rotesc ochii. În spate, un mal abrupt.

Salcâmi pitici. Vrăbii gureșe. Moleșală de amiază. Îmi scutur lenș nisipul de pe coapse. Mă ridic și să mă îndrept spre șalupă, fără vreun gând anume. Mă întorc din drum și o iau înspre mal. Încerc să mă cațăr.

Pământ roșietic, argilos. Izbutesc să ajung sus. Un hățiş de plante prăfuite, cu ghimpi. Terenul urcă vălurit spre un fel de deal verde. Pâlcuri de copaci. Nu mă grăbesc. Aleg calea cea mai

lesnicioasă, cu ochiuri. Nu știu cât durează drumul acesta explorator. Trec de pajiști cu iarbă arsă de soare, traversez un crâng în care recunosc mesteceni, sălcii, stejari, pini, într-un amestec neobișnuit.

Consider că e neobișnuit, fără să insist asupra ideii. Apoi, brusc, o râpă cu un fir de apă limpede. Mă aplec să beau. Un reflex. Nu-mi era sete... Străbat o trecătoare între doi pereți de piatră. Dincolo, spre interior, grohotiș. Dealul l-am lăsat în stânga.

Urc încet. Nu-s obosit. Pe un platou neted, plin cu scaieți, un singur copac. Îmi spun că poate fi un chiparos. Nu-mi amintesc să fi văzut vreodată un chiparos, dar aș dori ca acest să fie chiparos. O primă dorință. Dând ocol platoului, constat că mă aflu în mijlocul unei insule. O insulă micuță, într-o mare liniștită, cenușie.

Ba poate verzuie. Albastrul abia se ghicește, șters. Un pustiu ospitalier.

Sunt singur. Și, deodată, simt că mi-e foame. Un prim simțământ de care sunt conștient. și un prin gând limpede și neliniștitor: ce hrană se putea găsi aici? Nu este panică. Încă nu sunt în stare să judec lucrurile în ansamblu. Refac drumul, invers, dar mă abat spre deal. Reperez un corcoduș. Fructele sunt abia pârguite. Mănânc vreo două-trei. De-abia acum îmi dau seama că sunt aproape gol. Port un slip albastru, iar pe cap o șepcuță cu cozoroc lung. Umplu cu corcodușe șapca și-mi continui drumul. Este un moment important: știu că, înainte de orice, trebuie să rezolv problema hranei. Asta doar dacă n-aș intenționa să mă las să mor de foame. Oricum, numai cu corcodușe nu pot trăi. Mai zăresc și niște mure. Verzi. Vor prinde bine mai târziu. Deja încep să mă gândesc la viitor. Și niște scorușe. Parcă așa se numesc... Mi s-a părut, sau într-adevăr...? Mă las în patru labe și examinez niște bile negre, ca niște măslina. Sparg una între degete. Mirosoasă. Par să fie căcăreze

de capră. Mă surprind judecând: e clar că trebuie să existe o capră. Poate mai multe. Dacă ar fi numai una... Dar cum a ajuns aici? și când? și iar, gândul: de-ar fi fost o pereche, s-ar fi înmulțit peste măsură. Au ce mânca. N-are cine să le ucidă. Sau o exista și vreun animal carnivor? Lupi? Nu mă duce mintea la jaguari, tigri, lei...

Zâmbesc. Am zâmbit? Câteva conexiuni rapide: e sigur că insula aceasta nu se află prea în sud și nici pe un meridian prea îndepărtat.

Îndepărtat de ce?

Renunț. N-am timp. Mă grăbesc spre golful meu. Plaja mă întâmpină ca pe unul de-ai casei. Picioarele mi se afundă în nisipul fierbinte. Trupul prelung al șalupei mi se pare ceva foarte cunoscut. Familiar.

Cad lângă el, la umbră. Miroase a vopsea și a fier încins. Mă odihnesc puțin, apoi mă aburec peste bord. Voi cerceta mai târziu totul.

Cabina, intactă, nu-mi spune nimic. Parcă o văd pentru prima oară.

Parcă niciodată în viață n-am fost pe o șalupă. Dar am fost? Cobor o scăriță. Luciu curat. Jos, un spațiu judicios împărțit: două paturi suprapuse, acum stând oblic, o masă rabatabilă fixată în peretele opus paturilor, câteva dulapuri albe. Patul de jos ascunde o ladă, pe toată lungimea lui. Pe podeaua înclinată, diverse lucruri, cărora nu le ghicesc rostul și valoarea. Deschid un dulap. Din el cad spre mine alte obiecte. Nu recunosc nici unul. Deschid altul. În sfârșit, răsuflu ușurat: câteva cutii de conserve, un pachet de biscuiți, un bidon metalic. Găsesc și un cuțit. Mă așez – poziția este incomodă, dar n-am răbdare. Înfulec doi-trei biscuiți. Mă înec. N-am suficientă salivă. Deșurubez capacul bidonului. Rom. Trag o dușcă. și a doua. Mă învioresc. Măruntaiele îmi ard. Desfac o conservă. Carne de vită. Apuc cu mâna și bag în gură. Mă detașez cumva

de gestul animalic, îl privesc cu ironie și continui să înfulec... E bine. M-am săturat, dar mi-e sete. Izvorul este prea departe. Parcă am văzut o sticlă de apă minerală.

O caut. Uite-o! Beau... E foarte bine. Găsesc și țigări. și o cutie de chibrituri. Pufăi satisfăcut. Apoi, brusc, mă năpădesc întrebările. Vin în rafală și n-am timp să încropesc răspunsuri. Trebuie să fiu calm. Calm. știu – de unde? – că sunt un om cu judecată. Calm. Calm. Să le iau pe rând, în ordinea priorităților...

Ies pe puntea înclinată. șalupa stă aruncată pe nisip, la vreo câțiva metri de apă. Refuz să emit supoziții: cum a ajuns aici, de unde, câți oameni a avut la bord... Marea pare lăncedă, însă nu pot pronostica pentru cât timp. Nu mă gândesc la flux. Deci, primul lucru de făcut ar fi să mă asigur că șalupa nu va fi luată de valuri. Socotesc că e un gând înțelept.

Desfășor un colac de frânghie. Un capăt îl leg cum mă pricep de rădăcina catargului. Celălalt capăt îl târai pe nisip spre faleză – îi spun faleză malului abrupt, înalt cât un stat de om –, reușesc să urc, să-l duc până la primul salcâm ce mi se pare destul de gros.

Bine că frânghia a fost suficient de lungă. O petrec pe după trunchiul salcâmului, de două ori, apoi meșteresc un nod. Revin la șalupă. Partea pe care stă așezată este turtită și spartă. Cred că nu va mai pluti niciodată... Inventariez obiectele. Alcătuiesc mai multe liste pe filele unui carnet găsit într-un sertar în cabină. Sunt destule: conserve, biscuiți, pleduri, trusă de scule, hârtie de scris, radio (defect), cronometru, busolă... Renunț să le înșir pe toate. N-are rost. Sunt aici, există. Importantă, în primul rând, este lista 1.

Cu economie, voi avea ce mânca patru zile. Chiar cinci. În aceste zile va trebui să găsesc alte resurse. De căutat plante

comestibile și... capra. Caprele. și pește. Rămâne de văzut cum o să-l prind.

Dacă rezolv problema hranei, pe locul imediat următor ar fi locuința. Acum e cald, vară, dar asta nu știu cât va ține...Un bordei, pentru început. Aș putea demonta șalupa, bucată cu bucată și... De găsit un loc bun, aproape de pârâu.

Soarele este încă sus. Estimez că ar fi ora 4 sau 5 după-amiază. Mănânc câteva corcodușe. A mai rămas un pumn. Îmi pun șapca pe cap și plec în explorare. Mă duc după pâinea cea de toate zilele. Mi se pare ciudat că spun pâine. Cineva din mine, ceva mai presus de gândul meu mă încredințează că nu mă voi mai hrăni cu pâine niciodată.

Caut cu atenție. Simțurile toate mi s-au trezit și acționează împătrit. Descopăr dintr-o privire, prin frunzișul des, un nuc stufos. N-am nevoie să însemn locul. Nu departe, pe coama unul fel de șanț, ca o crăpătură ce mărginește sinuos un pâlc de copaci, văd un roșcov. Nu-mi aduc aminte să fi știut vreodată cum arată. Apoi un alun. Apoi un smochin cu fructele verzi, ca niște minuscule pere. Simt cu talpa un bulb ieșit pe jumătate din pământ. Pare un morcov. Îl smulg cu grijă, îl curăț și îl rup în două. Mirosul îmi vestește că este într-adevăr morcov, numai că nu-i aflu culoarea caracteristică. Este alb-gălbui. Gustul însă nu mă dezamăgește. Îl rod cu plăcere.

Ajung la pârâu. Merg de-a lungul lui, soarele îmi bate acum în spate, până când firul de apă se lovește de un zid de piatră încastrat într-un delușor de argilă. Hotărâsc numaidecât: aici! Nu, nu va fi un bordei, ci o grotă, pe care o voi săpa lângă stâncă. În față, până la pârâu, o mică platformă netedă. Aceasta va fi curtea. Voi avea nevoie de o curte. Mai încolo, abia am depășit-o, o pajiște. Aceasta va fi grădina. Voi avea nevoie de o grădină. Rămâne să trasez un drum, o potecă, până-n golf, la șalupă. Cât mai scurtă și mai ușor de parcurs. Mă uit în jur, cu

aer de stăpân. Aici se pot face multe lucruri. și, culmea, am chef să le fac.

2.

Încep să am un trecut. Pot spune: ieri. Sau alaltăieri. Mi-am notat în carnet prima zi: luni. Trebuie să fie luni. Începutul. Un fel de calendar. Nici luna n-o știu, bineînțeles. Zic că este iunie. Ce mă costă? Anul? Nu mă interesează... Am însemnat locul unde apune soarele, de aici, din fața casei. Aș putea s-o numesc vilă, reședință, punct de comandă, oricum. Azi-dimineață am pus alt semn pe harta aproximativă schițată pe hârtie: de acolo răsare soarele.

Acum sap. Un fel de a vorbi. Aseară am desprins o țeavă al cărui rost nici măcar nu-l bănuiesc, apoi, cu ciocanul, am turtit-o la un capăt. Poate fi folosită ca rangă, cazma, pârghie. Cu ea sap în malul de argilă. Nu-i prea ușor, dar merge. Tot aseară am demontat și paturile. Pe unul l-am scos afară și l-am pus pe nisip. Am dormit pe el. Mă bucur că n-am gânduri de prisos. Creierul îmi funcționează numai pe o coordonată. Strict necesar. Trudesc ca un robot bine programat. Izbesc cu precizie și nu strâng prea tare scula improvizată. De undeva, din neant, a apărut o informație: ranga trebuie apucată lejer, altfel obosesc mai repede și fac bătăături în palmă. Merge bine. Sunt mulțumit. Am și noroc: dau de un gol inexplicabil, ca un ou, o cavitate în care aș putea sta în picioare, cu o adâncime de mai bine de un metru. Peretele din fund e subțire, de o palmă, și pătrund în altă cavitate și mai mare. Nu mă mir că am deja grota proiectată. Netezesc pereții. Mă și gândesc la întărituri interioare, la o ușă. Continui să sap. Las plafonul oval, în arc. E mai rezistent... Micul dejun, la răsăritul soarelui, a fost insolit: un nes, doi biscuiți și un morcov. Acum o pauză binemeritată. Mi-e foame. De-aia mi-am amintit de micul dejun. Trasez un cerc și înfig în

mijloc o nuia: un ceas solar. După umbră, pare să fie ora 10. Aproximativ. Cronometrul șalupei nu merge. Când voi avea timp, o să-l demontez și voi încerca să-l pun în funcțiune. Ronțai un morcov. Mi-a făcut plăcere să-l curăț cu cuțitul. Sunt foarte mândru de cuțitul ăsta. E ca un iatagan... Seara se face destul de frig. Am decupat o gaură într-un pled. L-am tras pe cap. Poncho.

Sap câteva trepte până la pârâu și potrivesc pe ele pietre. Aș fuma o țigară, dar mă abțin. Izbesc din nou cu ranga în peretele din fund al „casei” și mintea îmi caută o rezolvare pentru

foc. Chibriturile se vor termina. Mă gândesc să frec două lemne uscate. Am o idee și mai bună: un amnar. Trebuie să găsesc o bucată de cremene, iar în loc de iască... Parcă văd o cutie de cremă de ghete, un nasture „de piatră”, alb, cum nu se mai fabrică de mult, prin găurile căruia sunt trecute două fire de ață. Cu o mișcare pe care nu pot s-o descriu, i se dă nasturelui o rotație rapidă. Atinge marginea cutiei, sar scânteii, scânteile cad pe capătul unui șomoilog de vată ars puțin. Am văzut asta, nu știu unde, și nici când, mi-am aprins așa țigara de la vata aceea. Un cuvânt vine de departe și mi se înfige în creier: neagra! Așa se numea cutia... O să tai o bucată de cearșaf, o scămoșez, o aprind și o sting. Iată... iasca!

Scot sfărâmurile de argilă afară, „în curte”. Curăț „podeaua” cu palmele. Am obosit. Mă voi odihni dând o raită pe malul de la apus al insulei. Trec peste pârâu, urc malul. Vegetație bogată. Un fel de pădurice. Poate găsesc ciuperci, numai că nu știu care-s comestibile. Pe un tăpșan, niște plante înalte, cu flori mici, albastre. Rup una. Apoi aleg alta, uscată, probabil de anul trecut. Se sfărâmă ușor în palme, dar coaja rămâne întreagă. O frământ între degete. Obțin un fascicol de fibre subțiri destul de rezistente. O să-mi servească la ceva. Sfoară? Voi încerca. Traversez păduricea. Aer umed, miros de plante putrezite. Un miros cunoscut. Dincolo – stânci în mare

neorânduială, iar jos – marea. Spre sud, deci la stânga mea, niște păsări albe-cenușii scot sunete neplăcute, ca un croncănit. Mă îndrept într-acolo. Unde-s păsări, sunt și cuiburi. Deci ouă. Aș mânca un ou fiert. și copt e bun. Cu muștar. Îmi scot muștarul din gând... Păduricea se continuă mai rară. Deodată mă opresc. Instinctiv, strâng cuțitul în mână. O umbră întunecată pare să îmbrățișeze un pomișor. N-o văd prea bine. Mă apropiu cu grijă. Calc pe o piatră ascuțită. Îmi examinez talpa. Nu m-am tăiat. Asta mi-ar fi lipsit. Când ridic ochii, animalul acela nu mai este. Ajung lângă pom. Coaja e proaspăt roasă. Să fi fost capra mea? Nu se zărește nicăieri. În schimb, aproape că mă împiedic de o broască țestoasă. Nu-i decât de-o șchioapă. Stau la îndoială: s-o iau? O las. Pe o floare, descopăr o albină. Raționament: dacă este una, trebuie să fie și altele. Un stup. Miere. Bravo mie, încep să-mi cunosc regatul.

Socotesc că este de ajuns. La întoarcere, adun un snop din planta aceea cu fibră lungă și o botez în. Habar n-am cum o arăta inul. Revin „acasă” și reiau săpatul. După un calcul estimativ, poimăine ar trebui să fie gata. Nu mai merge ușor. Dau de pietre. Efort mai mare. Oboseală și foame. Totuși, cu ce mă voi hrăni peste o săptămână? Gândul acesta mă face să-ntrerup lucrul. Cobor la pârâu. Îmi spăl mâinile „Te-ai spălat pe mâini?” Un glas dulce-aspru, din memorie. Desfac conserva, a doua, și caut să mănânc încet. Zumzetul unor gâze necunoscute. O păsăruică maronie țopăie nu departe, printre ierburi. Un cărăbuș cu elitrele dungate aterizează lângă mine. Îl lovesc cu șapca. L-am amețit. Îmi pare rău. Dacă-l omoram, faptul ar fi ilustrat teza conform căreia omul este singura ființă care ucide în mod gratuit.

Beau apă pe săturate, apoi o pornesc agale spre golf. Scurtez traseul. Ajung mai repede decât mi-aș fi închipuit. Aceeași liniște, ca de sfârșit de lume. Scotocesc din nou prin toate ungherele șalupei. Nu știu ce caut. Din tivul mușamalei ce

acoperă salteaua iese un capăt alb, subțire, ca un fir de nailon. Trag de el. Este exact ce-mi trebuie. Într-adevăr, un fir de nailon de vreo doi metri. A fost pus în tiv, pentru a-i întări rezistența. Merit o țigară. O aprind, dar n-o fumez liniștit. Caut în continuare. Desprind o șipcă din peretele cabinei. E prinsă în șuruburi și cuie, alternativ, și acoperă rostul dintre plăcile de melamină care câptușesc interiorul. Cuiele sunt lungi și subțiri. Iau unul, îl prind cu cleștele și-l bat cu ciocanul, slujindu-mă de lama toporiștii – drept nicovală –, îl mai subțiez un pic, apoi îl îndoi. Mi s-a stins țigara. O reaprind și urc taluzul. Găsesc o ramură de salcâm, dreaptă. O tai, o curăț de ghimpi. În două minute, undița e gata. O privesc cu satisfacție. Aș vrea s-o probez, dar n-am momeală. Totuși mă duc spre capătul din stânga golfului, unde se află stânca aceea înaltă ca un obelisc. Mă cațăr pe pietre. Într-o adâncitură, zăresc o scoică. E bine. Sunt și scoici. Scot carnea albă și o înfig în cârligul improvizat. Mă instalez pe o piatră netedă și încep pescuitul. Este ciudat că procedez ca unul care a mai făcut cândva treaba asta. Constat că totuși am uitat ceva: pluta. Nu mă mișc. Prin apa limpede văd mai mulți pești. Nu mă-ntreb dacă vor trage la scoică. Aștept fără emoții. Apoi, brusc, unul, după ce a dat un târcol leneș, apucă. Strâng bine undița și o înclin spre apă. E un exemplar frumos, destul de mare. Mi se pare chiar foarte mare. O avea două-trei kilograme. Smucește. Îl las liber puțin, apoi mă încordez și trag puternic. Îl am! Se zbate între pietre. Îl lovesc cu cuțitul. Nu-l nimeresc. Încă o dată. Pe viitor, o să am la îndemână un retevei.

E-n regulă... Dacă-ș fi știut, economiseam o conservă. Îmi iau prada și revin la șalupă. realizez că n-am sare. Pentru iarnă, va trebui să-mi fac provizii: pește afumat, pește sărat. Voi încerca să obțin sare prin evaporarea apei. Asta mai târziu. Spintec peștele și îl curăț. N-am nici o oală. Îmi dau seama că am pierdut timpul degeaba. Acum nu-mi este foame. Totuși...

Urc pe taluz, caut crengi uscate și aprind foc. Meșteresc o țepușă. Pește la proțap, pentru cină. Car patul și păturile. Câteva scule. Tai o fâșie din cearceaf. Scămoșez țesătura, îi dau foc, o sting. Am reperat o cutie paralelipipedică de metal. Asta va fi neagră. Îmi mai trebuie cremene. Sunt sigur că voi găsi.

Friptura o gata. Gust. Nu-i rea. Duc patul acasă. Revin. Alt transport: păturile și peștele. Mă odihnesc. Pârâul clipocește. Îmi aprind o țigară. Oricum, cu fumatul voi termina curând. și gândurile se așază în ordine. Există niște priorități, care se înșiruie logic. Parcă mi le dictează cineva din afara mea. Toate sunt la timpul viitor. Viitorul imediat. Cremene. Un arc, pentru a vâna păsările acelea mari, alb-cenușii. Demontarera șalupei. Amenajarea casei. Un cuptor. Un vas, două, de lut. Capra. Sare. Îmbrăcăminte... Ciudat! Nu mă interesează trecutul. Îmi programez doar supraviețuirea. Voi avea timp să mă gândesc și la celelalte... cândva. Când voi avea siguranța zilei de mâine. Atunci de abia mă voi strădui să aflu cine sunt și cum am ajuns aici. Mă comport și judec parcă la ordin. Cineva mă dirijează, mă conduce pe un drum strict utilitar și îmi inhibă în fașă evadările dintre jaloanele prestabilite. Nu mă pot împiedica totuși să nu mă întreb dacă acesta nu-i decât instinctul de conservare.

Ca un automat, mă îndrept spre platou. Mă opresc la micul canion și scotocesc cu privirea pietrele. Un strat subțire, oblic, cenușiu. Izbesc cu ciocanul. Scânteii. Asta e!... și un gând aiurea: păcat că aici n-am bambus!

O tai la dreapta, spre stâncile unde păsările croncănesc îngrozitor. Mă cațăr cu grijă, să nu alunec. Un cuib cu ouă. Mici, ca de bibilică. La fel de pistruiate. Iau două și le pun în șapcă. O să le beau crude. Refac drumul înapoi și îmi recuperez ciocanul, cremenea și cuțitul lăsate la canion. Îmi este necesar și un rucsac, ceva. Ca să obțin sfoară din fibrele de in, și s-o împletesc, pentru a-mi confecționa o plasă, n-am timp acum.

Noaptea aceasta voi dormi acasă, dar până atunci – la treabă! Încep demontatul șalupei.

3.

Este de neînchipuit câte lucruri poate face un rob în 14-15 ore de muncă, zilnic! Simt o mândrie neghioabă... Rectific: Da, un rob, dar unul ca mine, înzestrat cu o serie de cunoștințe folositoare. Un sclav îndemânat, inventiv și supus. N-am timp de revolte inutile și de întrebări ale căror răspunsuri nu mi-ar aduce nimic folositor imediat. De fapt, nu-s un rob. Seamănă mai mult cu un robot inteligent, bine programat. Ca-ntr-o insolită experiență. Programatorul n-a neglijat nici un amănunt. Mi-a pus la dispoziție câteva scule, materiale, și mi-a șters din memorie datele care, într-o primă etapă, m-ar fi împiedicat să realizez partea întâi a programului, adică să-mi asigur supraviețuirea. Totuși, dac-aș fi în locul lui, nu mi-aș fi oferit nici un ajutor inițial. Atunci să mă fi văzut!... Glumesc. Îmi arde de glume... În orice caz, m-a ajutat și norocul. Cât mi-ar fi trebuit să-mi sap adăpostul, dacă, în masa aceea de argilă, n-aș fi găsit cele două goluri inexplicabile? Asta nu cred c-ar fi putut s-o prevadă nimeni. Sau... mai știi?

Oricum, după o săptămână de trudă, continuă, am cu ce mă lauda: casa e locuibilă, nu sufăr de foame și o parte din șalupă este deja demontată și transportată în curte. Sunt în formă, sănătos. E drept că simt lipsa unor obiecte, indispensabile într-o viață anterioară. De exemplu, o periută de dinți, cu pasta aferentă, un aparat de ras. Pe șalupă n-am găsit nici oglindă. Habar n-am cum arăt. Probabil că, văzându-mi fața, îmi voi aminti cât de cât cine sunt. După trup și brațe, mi-aș da 40-45 de ani.

Interesantă experiența asta! Un nou Robinson Crusoe, pe insula sa, într-o mare fără flux și reflux.

Stiva de scânduri – șipcile ce alcătuiau puntea șalupei – îmi face cu ochiul. Sunt nerăbdător să-mi prelungesc casa în afară, cu un fel de șopru, pe care, mai târziu, îl voi închide: o antecameră.

Am deja patru stâlpi. Deocamdată plouă. Nu torențial. Fumez. Mai am cinci țigări. N-am răbdare să stau degeaba. Netezesc pereții la intrare. Am măsurat cât îmi trebuie pentru a fixa ușa de la cabina șalupei.

A stat ploaia și curând va apărea soarele. E cam răcoare. Ce mare o fi asta, domnule?

O pornesc spre plajă. Lucrurile mărunte, cuiele, șuruburile, le car în spate, cu cearceaful. Va trebui să-mi fabric sfoară pentru plasă. Neapărat. Nu știu ce voi face cu motorul șalupei. Oricum, nu-i găsesc nici o întrebuintare. Rezervorul de benzină este gol, deși nu-i spart. O să las motorul la locul lui. Tot nu l-a putea mișca din loc. Continui să desfac scândurile ce alcătuiesc pereții vasului. De-ar fi fost de metal, ar fi nevoie de un aparat de sudură. Nostim, nu? Încă n-am tăiat catargul... Ușor, ușor... Este timp. Am în față o veșnicie... Mă odihnesc activ, cărând acasă scândurile desprinse.

Când și când, îmi arunc ochii spre epava ruginită. Trebuie să calculez bine. Într-o zi o să mă duc înot până acolo. S-ar putea să recuperez ceva util.

Începe să-mi fie foame. Marea e agitată. Nu-s sigur că pe vremea asta peștele mușcă. Ronțai doi morcovi. Bine că i-am luat cu mine.

Deci, mâine dimineață, voi fabrica sfoară și voi încerca să modelez un vas de lut.

Continui să demontez scândurile, una câte una. Se mai și rup, când șuruburile nu vor să iasă. Îmi pare rău de fiecare. Balustrada e sudată. S-o tai cu bomfaierul – mi-ar lua foarte mult timp. Din cabină, a mai rămas un perete. L-am lăsat la urmă, fiindcă nu știu cum să-l desfac. O să-i scot numai geamurile, mai târziu...

Ultimul transport, pentru astăzi. Dau fuga la stâncile cu păsări și fur vreo zece ouă. Păsările croncănesc amenințător, dar nu atacă. Revin acasă și pun apă într-o cutie de conserve. Am amenajat încă de alaltăieri o „sobă”. Mereu am nevoie de ghilimele. Două pietroaie, și încă două, plate, așezate deasupra, ceva mai apropiate. Între ele, fac focul. Amnarul funcționează perfect. Am mână bună. Dar și frunze uscate, la scuteală. Am fost prevăzător... În cutie nu încap mai mult de trei ouă deodată. Le fierb bine. Apoi celelalte, pe rând, în trei reprize. Între timp, stabilesc locul stâlpilor și încep să sap gropile.

Soarele declinează. Mă surprind zâmbind. Am citit asta undeva și formularea m-a amuzat atunci. Deci: soarele se lasă spre apus. Ouăle s-au răcit. Păstrez cojile, deși nu știu (încă) la ce-mi vor folosi. Mănânc. Drept desert, câteva corcodușe.

Până se întunecă, termin gropile. Am timp să și pun stâlpii la locul lor, ba chiar să aleg și scândurile care vor uni stâlpii, sus și jos, precum și pe cele ce vor alcătui scheletul acoperișului. Nu m-am hotărât ce voi pune deasupra. De fapt, n-am prea multe variante. Optez pentru ramuri de salcie, groase de circa 10 cm, una lângă alta, peste care voi face un pat de argilă. N-ar strica să adaug un alt strat, de pământ, cu iarbă. Pentru că tot mi-a venit ideea, caut doi copăcei, îi retez cu securea, îi curăț de ramuri, apoi încropesc treptele. Am niște sârmă izolată, de la instalația electrică de pe șalupă.

Soarele n-a avut timp să usuce pământul. E destul de frig. și umed. Fac un foc mare. Lemne, slavă Domnului, sunt

destule, la doi pași, uscate. Scot patul al doilea. Celuilalt i-am găsit un loc bun în casă – care până acum a stat într-o dungă, rezemat de un perete, să nu-l bată ploaia, mă înfășor în pături și-mi aprind altă țigară. Nu contează câte mai am. Sunt tare obosit, Ațipesc.

Aud lătrat de câine. Asta a fost în vis. Am și visat. Focul arde bine. Împing cioturile lemnului pe jar și mă cuibăresc iar pe pat. și iarăși ațipesc.

O senzație neverosimilă de bine. Pe jumătate conștient că visez. Un fel de dedublare. Îmi spun: „Visez”, dar nu încerc, n-am dorința de a reveni în realitate. Stau de vorbă cu un bărbat în vârstă, cărunț, slab. Îi spun: „Fiecare om este un Robinson Crusoe ajuns pe o insulă pustie, necunoscută. Se zbate ca să supraviețuiască, trudește toată viața, iar, spre sfârșit, vine o corabie și-l duce de unde a venit. Asta e tot. Fără nici o urmărire. Fără nici un rost. O existență ce are drept scop doar existența în sine...” Mă întrerupe: „Istoria ne învață că...” „Istoria nu ne învață nimic. Ne oferă doar niște date inutilizabile. Istoria este o înșiruire de pași pe un drum strict material: tehnică, civilizație tehnică. Suflul nu s-a schimbat deloc. Deosebirea dintre oamenii de acum cinci mii de ani și cei de azi ține doar de cunoștințe, de unelte...” „Dar morala?” „Morala cui? Am putea calcula câți oameni au suferit, câți au fost înșelați, chinuiți, uciși, numai de când există Decalogul. Degeaba-s legi, dacă nu se aplică...” Nu aud ce-mi răspunde bătrânul. Deschid ochii. Îmi strâng păturile și mă mut în celălalt pat, în casă.

Adorm din nou. Somn de plumb. Când mă trezesc, mi se pare că de-abia m-am culcat. E totuși dimineață. S-a luminat de ziuă. Mi-e frig. Mă mișc iute, cu mișcări inutile. Aprind focul între pietre și pun apă în cutie, la fiert. De două dimineți beau un fel de ceai. Am găsit niște izmă și mușetel. Le amestec. Mă încălzesc puțin. Amân confecționarea sforii și a oalei, pentru când s-o ridica soarele. Acum îmi trebuie mișcare. Încep lucrul

la acoperișul șoprului. Am spor. Îmi pun serios problema îmbrăcăminței și a încălțăminței. Idiotul de Programator ar fi putut să-mi lase niște ghete și un costum de haine. Suit pe scară, fixeaz ramurile de cadru, le leg cu nuiele de salcie: un fel de împletitură... Cred că voi sacrifica o pătură pentru a-mi confecționa niște pantaloni. N-am ac, nici ață. Un os de pește... Fibrele de „în”... Va merge... Hm... Robinson... Fiecare om este un Robinson... Se luptă pentru o supraviețuire fără scop... N-am timp, n-am timp... Am terminat acoperișul. Soarele s-a ridicat binișor, dar încă e răcoare. Încerc să fixeaz ușa cabinei în locul programat. Nu-i mare lucru. În părți, rămâne un spațiu gol destul de mare. Îl voi umple cu „cărămizi”. Iarăși ghilimelele... Pentru încălțămintă n-am nici o idee. Niște saboți? „Geta”, galenți japonezi, cu ciorapi... Cipici... Din ce? Mai bine niște opinci... Capra! Voi sacrifica animalul. Numai să-l găsesc. O să-l găsesc. Când voi avea un mic răgaz, trebuie să cutreier toată insula. Partea de sud mi-e complet necunoscută. O singură capră tot nu mi-ar aduce vreun folos. Vie, iar dacă-s mai multe – o să văd cum și ce.

E curios că n-am strănutat niciodată. Îmi scot poncho-ul și-mi pregătesc argila pentru înmuiat. Car apă cu cele două cutii de conserve. Ineficient, însă n-am alt vas mai mare. Sfărâm bucățile de lut cu ciocanul. Car din nou apă. Apoi caut buruieni uscate. Apoi iau snopul de în. Tijele sunt încă umede. Le resfir, să le bată soarele. E o nebunie ce încerc eu să fac. Mă zbat să-mi asigur tot ce-mi este necesar. Tot? În limita posibilului. Totuși e prea mult pentru un singur om. Ce bine-ar fi fost să fi avut o pereche. O femeie. Adam și Eva. Ca prin ceață, îmi apare în dosul retinei un chip zâmbitor. „Bărbații sunt toți niște proști. Își închipuie că, fără el, lumea ar pieri.” Răspund: „Vorbe degeaba, iubito!” Iubito? A cui iubită? A mea?... Mi se pare cunoscută. Vag. Zâmbetul. Dar „știu” că dincolo de înfățișarea agreabilă se află un mic monstru egoist, prost și rău. „Te-aș ucide, iubito,

dacă nu mi-ar fi lene...” Nu-s în stare. Deși ar fi trebuit să fi învățat ceva din istorie: marii criminali și-au satisfăcut toate poftele de-a lungul vieții, iar la sfârșit, chipurile, au plătit prin moarte. Mulțumesc. Bravo! Ei oricum ar fi murit. Măcar de vreo boală sau de bătrânețe... Care istorie? A cui? Ce știi eu din istoria lumii?

Era blondă și avea un glas plăcut. și o privire clară, plină de sinceritate. și un trup dumnezeiesc, prefăcuta!... Ar cam fi momentul să-mi amintesc cine era... N-am timp!... Deci... Intru cu picioarele în grămada de lut și încep un dans sălbatic. Frământ argila cu tăpile. N-ar fi necesar și puțin nisip? Sunt absolut sigur

că n-am mai făcut niciodată treaba asta, dar de unde știi de nisip? Sau mă înșel? Mai aduc apă. Continui dansul. Mă mir de unde am atâta putere. De unde atâta putere? De o săptămână muncesc ca un apucat. Mă corectez: ca un apucat rațional. Așa da!... Încet-încet, pasta se omogenizează. Așa...

Să vedem cum se confecționează un castron... Mi târziu

o

să-ncerc să meșteresc o roată de olar... Iese ceva rudimentar, butucănos. Pereții sunt prea groși. Îl pun la umbră și-l acopăr cu bucata decupată din pătură. E prea mică. Înmoi cearșaful în apă, îl storc nu prea tare. Înfășor castronul. Fără ghilimele. Este într-adevăr un castron... Încă unul. De fapt, o oală. O pun sub cearșaful ud și îmi comand o pauză. Merit un nes fierbinte. Întețesc focul și umplu cu apă cutia... Gata! și o țigară... Cine era, domnule, blonda aceea? și ce rol a jucat ea în viața mea? „Istoria ne învață că nu trebuie să repetăm greșelile.” Bătrânul. Eu: „și continuăm să greșim!” El: „Poate facem altele”. Eu: „Bineînțeles. șirul greșelilor posibile este infinit. Trăim din greșeli și pentru a greși”. El: „Trufia este un păcat. ți se pare că le știi pe toate și că ai întotdeauna dreptate”. Eu: „știi că nu știi

mare lucru. Și dreptatea mea constă în faptul că speranța e doar un mit”.

Acum urmează o operațiune mai grea. Mai obositoare. Iau lut cât pot duce și-l urc pe acoperiș. Îl întind pe ramurile împletite și-l netezesc. Cobor și iar urc. și iar. Îmi tremură picioarele, dar nu întrerup lucrul. Nu-mi place să las nimic la jumătate.

Nu-i rău. Nu-i rău deloc... Îmi spăl mâinile și, odihnindu-mă, iau inul. Sfârâm tijele și aleg fibre. Un gând: Dacă l-aș melița? Unde am văzut eu asta?... Merge și cu mâna. Oho! N-o să torc inul. Încerc să-l răsucesc, ca pe o sfoară. Nu-s mulțumit. N-o să fie prea arătoasă sfoara. Important e să țină. Păcatul trufiei: sunt încântat de mine.

Revin la argilă. O refrământ, după ce am pus și buruienile

acelea uscate. În loc de pleavă. Izbutesc să modelez niște paralelipede. Cărămizi. Cândva, voi întocmi și un cuptor. Cărămizile arse sunt mai rezistente... Pe măsură ce am una gata, o așez la umbră. Încetez lucrul de-abia când mi se termină materialul. Am cam depășit timpul planificat. Mi-e foame. Dacă n-ar fi foamea asta... Umezesc iar cearșaful, să nu-mi crape vasele.

Iau undița și cuțitul și o șterg în golf. Aici ar fi un rai pentru pescari. Peștii ăștia mușcă în neștire. Cred că nici de momeală n-ar fi nevoie. Or fi și ei programați! Măcar de-aș ști cum se numesc... Cunosc după nume crapul, știuca, păstrăvul, dar habar n-am cum să-i deosebesc. Oricum, păstrăvii nu trăiesc în apă sărată... Prind un... pește fără nume și mă întorc acasă. Mor de foame. Fac un ocol, să iau un morcov. Dau cu ochii de niște frunze lunguiețe. Aproape fără să-mi dau seama ce fac, mă aplec și rup una. După miros pare să fie usturoi. Usturoi sălbatic, firește. Ceapa ciorii? Împlânt cuțitul alături de rădăcină și

reuşesc să-l scot întreg. E bun usturoiul, deşi îmi dă arsuri la stomac. Pe naiba! Asta poate în cealaltă existenţă.

Am mâncat tot. Râgâi satisfăcut. Mai am o singură ţigară. Fie! Oricum, e de la sine înţeles că voi fi nevoit să nu mă mai gândesc la tutun. O aprind şi o fumez lungit pe pat, la umbră. E doar un salcâm. Aş prefera un nuc. O să caut un pui şi o să-l mut aici, aproape.

4.

De unde am atâta putere? Muncă, muncă fără răgaz, de la răsăritul soarelui şi până la apus. Mereu mă compar cu un robot. Cărămizile mi-au crăpat. şi acoperişul. Vasele se usucă frumos. Car nisip cu cearşaful şi iau de la capăt totul. De data asta, în amestec intră şi ceva nisip. Acoperişul l-am cârpit numai cu argilă şi deasupra am pus pământ, un strat gros de o şchioapă. L-am săpat cu cazmaua-rangă. M-am străduit să dizloc bucăţi cu iarbă. Le-am şi udat... Mi-au ieşit mai multe cărămizi decât prima dată. Mi-am schimbat planul. Odată uscate, le voi clădi în aşa fel încât să cuprindă şi vasele, lăsând un loc gol unde să fac focul.

Aşa (sfoara) mi-a luat o zi. Am reuşit să meşteresc şi un ac. Mă chinui să împlutesc o plasă. Până la urmă iese ceva urât, totuşi utilizabil. Îi ataşez un fel de mâner de lemn.

Am văzut capra. E într-adevăr o capră. Cum naiba – Doamne, iartă-mă! – a ajuns pe insulă? Să fi fost pe vasul acela

— epava – naufragiat? Dau să mă apropiu de ea. Fuge. S-a sălbăticit. În orice caz, cu o singură capră n-o să reuşesc să realizez nimic. Adio lapte! Va trebui s-o ucid pentru nimic.

Somnul mi-e împănăt cu vise neclare. Din ce în ce mai des îmi apar, ziua-n amiaza mare, chipuri necunoscute, aud vorbe și am nostalgii aiurite. De exemplu, tânjesc după un cotcodăcit de găină. Unde ai trăit, Robinson?, îmi spun. M-am botezat Robinson. E reconfortat să ai un nume.

E gata și arcul. Săgețile nu mă prea satisfac. Exersezi. Le-ar trebui un vârf ascuțit, care să pătrundă ușor. Ascute un cui și-l fixezi de bine -- de rău la un capăt. Cred că niciodată nu voi putea să vânez o pasăre. Mă gândesc la niște lațuri. Dar cum să le fac?

Din șalupă a rămas un schelet, motorul și rezervorul de benzină. Restul se află acasă și așteaptă să le aflu o întrebuintare.

Am încercat să izolez o parte de plajă, reținând o oarecare cantitate de apă, pentru ca, prin evaporare, să obțin sare. Trudă inutilă. Firavul meu dig a fost măturat într-o clipă de un val neașteptat. De căutat alt mijloc, altă soluție. Deocamdată nu-mi trece nimic prin minte și amân. Programatorul meu îmi va da ideea.

Sap grădina și răsădesc morcovi și usturoi. Culeg mușețel și izmă. Nu mă pot plânge de plictiseală. Am confecționat încă o plasă și am prins-o într-un cadru dreptunghiular de lemn, pe care l-am legat de o prăjină. Nu știu cum s-o numi unealta asta. O cufund în apă și o scot plină de pești mici. Îl curăț de măruntaie și-l înșir pe sfoară, la soare, între doi copăcei. S-or strica, nu s-or strica? Dacă nu se usucă, voi repeta operația, dar îi voi afuma... Aș mânca o friptură grasă de porc.

Azi noapte am visat ceva mai coerent. De fapt, două vise. Primul: Mă aflu singur într-o încăpere, iar prin dreptul ferestrei treceau mașini în viteză. Apoi, brusc, se deschide ușa și năvălesc patru-cinci bărbați încruntați, înarmați, strigă, răscolesc lucrurile din odaie. Eu plâng și cu greu îmi dau seama că sunt

mic, copil... Al doilea: O clădire înaltă, cu acoperiș boltit, azuriu. Soare nemilos. În fața intrării uriașe, o fată îmi spune neînchipuit de clar: „Acum douăzeci de ani, străinii reprezentau 18 la sută. În momentul de față, nu-s decât 6 la sută”. Pare mândră și parcă așteaptă s-o laud. Zic: „Dar ce-ați făcut de i-ați împușinat, i-ați omorât?” „Nu. Îi copleșim prin natalitate. E singurul mijloc legal prin care putem să-i învingem. Nu uita că suntem sub ocupație...”

Înțeleg. Totuși replic: „Dar voi sunteți o republică liberă!” „Teoretic, da. Practic însă...” Atât.

M-am trezit și m-am gândit că acestea fac parte din trecutul meu. Că mi s-au întâmplat cândva. Îmi storc creierii pentru a-mi aminti și altceva. În zadar. Puse cap la cap, cuvintele și imaginile ce au răzbătut până acum la suprafață nu-s decât mici

insule dintr-un arhipelag uriaș. Îmi place metafora. Am mai gândit-o. Insula care reprezintă în primul rând niște cunoștințe acumulate anterior și folosite practic acum, plus câteva crâmpoie, fără legătură între ele, dintr-o istorie personală.

Am hotărât să explorez partea de sud a insulei. M-am încins cu un curmei gros, de care am atârnat toporișca. Duc și plasa. Și arcul, cu trei săgeți. Pentru orice eventualitate. Străbat locuri cunoscute: canionul, delușorul cu corcoduși, urc platoul chiparosului. Departe, spre miazăzi, se vede marea. Până acolo, copaci, stufăriș. Cobor și caut un drum mai lesnicios. Îmi notez în cap copacii cunoscuți: stejar, brad, mestecăn. Păsări cu triluri vag știute. Un ghemotoc maroniu apare pentru o clipă. Veveriță? Rămân nemișcat și aștept. Ascult. Zgomot de pădure. Foșnet de frunze, ciripit de păsări, zumzet de gâze, ca fundal, vuietul calm al mării, departe... Oare veverițele sunt bune de mâncat? Pășesc încet, cu atenție. O poieniță circulară. Flori. Apoi terenul se înclină. Un pârau. Merg pe marginea lui. Curge drept spre sud.

Cobor o pantă abruptă și, deodată, un fel de baltă. Baltă – mlaștină. Broaște. Cum de nu le-am auzit orăcăitul? Imediat devin practic. Pot diversifica meniul zilnic: am pui de baltă. Un bâțlan – ba-s doi – își unduiesc gâturile.

Ocolesc locul mocirlos și cu miasme și ajung lângă un stufăriș. Sălcii pletoase, răchită, trestie. Coșuri! Ideea țâșnește și numaidecât mă apuc să tai ramuri lungi de câte trei metri. Prind una, o trag spre mine cât pot, și o retez cât mai sus cu cuțitul. Acestea sunt mai flexibile decât răchita ce-o am aproape de casă. Fac o legătură groasă. Am calculat că o s-o pot duce. O s-o iau la înapoiere. Tai și câteva tije de trestie. Nu știu încă la ce mi-or folosi.

Dincolo de stufăriș, o colină nisipoasă, pe urmă un lanț de stânci scunde. Mă strecor printre ele. Marea. Mă simt copleșit de un sentiment inexplicabil de descurajare. Zgomotul valurilor, monoton, îmi vâjâie în urechi. Îmi vine să mă așez și să-i aștept sfârșitul. La ce bun toată zbaterea asta, truda asta îndobitocitoare? Și chiar mă las jos pe o piatră și-mi iau capul în palme. Închid ochii. Nu-i decât oboseala.

Sunt extenuat, dar n-am timp să-mi dau seama. Rămân acolo minute în șir. Fără veste, constat că mă gândesc la coșurile pe care le voi împleti din corzile de salcie. Ce naiba am făcut eu în cealaltă viață? De unde atâta simț practic?

Sar în picioare și iarăși am senzația că sunt presat de timp. Mă întorc și, cu snopul de ramuri pe umăr, mă grăbesc viori și mă aud fluierând. E o melodie frumoasă. Ritm de marș. Undeva, în creier, pulsează o tobă și instinctiv îmi potrivesc mersul. Devin euforic. Motiv de îngrijorare. Trecherile acestea de la o stare de spirit la alta nu-s normale. Dar ce este normal aici? Totul și nimic. Ei, Robinson, ți-ar trebui un Vineri... N-am cu cine vorbi. Într-adevăr. Lasă, că voi vorbi singur.

Tot ce fac mi se pare firesc până la exasperare. și tot ce gândesc. De fapt, gândurile mele se înscriu în aria practicului.

Există o legătură cauzală între gând și faptă. Îmi este clar că mi-am pierdut o parte din memorie. Mi-au rămas doar amintirile ce mi pot fi de un folos imediat. Trăiesc și acționez firesc, într-o lume firească, deși totul este ciudat: sosirea mea aici, insula asta pregătită să mă primească și să mă hrănească, amnezia calculată în așa fel, încât să nu-mi permită disperare și neputință.

Alung ușor discursul inutil, cel puțin în momentul de față n-au rost divagațiile, și fluier din nou. și iarăși un gând „din afară”: De ce, nici o clipă, nu mi-am pus problema plecării, cândva, mai devreme sau mai târziu, de pe insulă?... De ce? și răspunsul, viclean: Pentru că, atâta timp cât este evident că deocamdată nu există nici o posibilitate de evadare, la ce bun să visez cai verzi pe pereți? Un om normal așa judecă... Dar sunt eu un om normal? Hait!, iar o iau de la capăt.

Așez nuiielele jos, lângă apă, la umbră și umezeală, iau câteva mai groase și le curăț de frunze, le tai la dimensiuni potrivite și încerc să întocmesc scheletul viitorului coș. Îmi tremură mâinile și respirația mi-e accelerată. Nu din cauza oboselii. Sunt enervat. Cobor din nou treptele, mă spăl pe față și pe piept, respir rar și adânc. Cât timp am muncit ca un automat, fără gânduri de prisos, n-am simțit așa ceva. Reiau lucrul. Sunt sigur că este primul coș pe care-l fac cu mâinile mele. Știu că n-o să iasă prea frumos și nu-mi pasă. Bun să fie!

Aș putea să înfig în pământ ramuri de salcie, una lângă alta și, dacă se prind, ar crește un gard minunat. Inutil. Gardul este necesar pentru a te apăra a te izola, a-ți feri grădina de cine știe ce animale dăunătoare. Renunț la idee, însă am satisfacția că gândul nu-mi mai umblă creanga... Coșuri. Cât mai multe coșuri. În ele voi depozita nuci și alune pentru iarnă. Morcovii îi voi pune în nisip uscat, într-o groapă. Un fel de bordei. Smochinele ar trebui să le usuc. Din mure voi face sirop. Îl voi păstra într-o oală, iar deasupra voi presăra un strat gros de

mușțel. Mușțelul va fi elementul conservant. Sau miere? O să caut și stupul. Stupii.

Undeva, în păduricile astea.

În casă îmi voi zidi un cuptor. Pentru coș, voi străpunge o

gaură în malul de lut... Revin mereu la treburi absolut utile, le reiau, le rejudec, le corectez... și iată o idee! Trebuie să vânez păsări. Pentru fulgi. Din pene și fulgi îmi voi confecționa îmbrăcăminte călduroasă. Habar n-am cum voi proceda. Eventual să integrez fulgii într-o țesătură de in. Cred că aș fi în stare să reinventez un război de țesut.

Îmi cad ochii pe cărămidile puse la uscat. N-au mai crăpat. Mi-e foame. Ce noroc pe mine că peștii mei nu-s mofturoși și mușcă imediat!... Azi o să schimb meniul. Voi mânca scoici fripte pe cărbuni. Un glas baritonal, din memorie: „Animalele se hrănesc doar atunci când simt nevoia. Numai omul s-a pervertit și mănâncă în neștire. De aici vin toate bolile.” Cine mi-a spus asta?

Mă concentrez asupra împletiturii. Nu-mi mai simt degetele. Pe neașteptate, ca o secvență dintr-un film, îmi trece prin fața ochilor o succesiune de imagini. Ceafa unui bărbat, rotundă, roșcovană, ieșind de sub marginea bonetei kaki. Izbesc cu furie. La fel de neașteptat, se șterge totul... Nuiielele. Coșul. Nu vreau să mă întreb nimic. Refuz să mă întreb. În schimb, mă copleșește conștiința faptului că am ucis un om. Și atunci nu mai pot opri întrebările: Pe cine am omorât? Când? De ce?... Creierul mi-e alb și neted. și iarăși o digresiune vicleană: Acum îmi plătesc crima. Mă aflu într-un fel de purgatoriu... Suportabil purgatoriul acesta! Da, da. Cu condiția ca pedeapsa să fie numai truda, nu și remușcărilor. Lasă, că a avut grijă Programatorul: nu simt nici un regret... și, fără să mă gândesc ce fac, retez oblic un capăt de nuia, o creștez deasupra, tai circular coaja, mai jos de creștătură și o bat cu mânerul cuțitului. Reușesc să desprind și să

scot coaja întreagă. Încă o tăietură, de la creștătură și până la capătul ascuțit. Pun cilindrul de coajă la loc. Am un fluier. Suflu în el. Un șuierat ascuțit, destul de puternic...Voi încerca să meșteresc și un nai, din trestie. Artă pentru artă. Titlu de ziar, de mare senzație: „Ucigașul cântă la nai”. Dau o fugă după scoici.

II

1.

Sunt un om fericit! Probabil fiindcă nu am trecut. Trăiesc doar în prezent, viitorul mi-l calculez pe termene scurte, cel mult pe două anotimpuri. În urmă sunt numai două luni de zile, un timp materializat în atâtea lucruri făcute cu propriile-mi mâini: casa, grădina, îmbrăcămintea, hambarul. Pot râsufla în voie, deși nu-mi permit răgazuri necontrolate.

Nici acum n-am prins blestemata aia de capră. Apare și dispare. În schimb, am reușit să vânez păsări. Mi-am perfecționat arcul, săgețile, și ochesc destul de bine. Mi-am confecționat niște opinci din coajă de stejar.

Una din realizările cu care mă mândresc este cuptorul din casă. Nu scoate fum. Are și plită: un chepeng de metal demontat din șalupă. Îmi tot bat capul cu o lampă. Am încercat până acum trei tipuri de opaiț, cu grăsimi de pește. Altceva n-am. Miroase urât și afumă. Încă n-am găsit stupul. Oricum, nu mai trudesca ca mânat de la spate. Am timp și de plimbare – utilă, nu numai pentru plăcerea de a-mi inspecta domeniul – și-mi trec prin minte tot felul de drăcii. De exemplu, o mică centrală electrică. Dinamul luat de pe șalupă ar putea fi acționat

de un sistem de palete pe care să le mâne apa. Am și câteva becuri.

Cred că Programatorul a avut o clipă de nepăsare față de soarta mea. M-a relaxat mai devreme decât era necesar. Ce-ai făcut, domnule, mă lași să bat câmpii aiurea? Soarele a-nceput să-și scurteze traiectoria pe cer, deci am depășit solstițiul. Trebuie să mă grăbesc. La iarnă o să am timp destul să mă distrez cu proiecte care-mi întrec posibilitățile sau să încerc incursiuni în afurisita asta de memorie blocată, să mă strecor printre datele cunoscute și să străpung zidul de uitare... Un progres: nu mai acționez inconștient, la o comandă străină de mine. Judec. Compar. Aleg. Îmi întocmesc un program mai bine gândit, zic eu.

Usuc pește. Strâng spicele unei plante pe care o bănuiesc a fi orz. Vânez păsări și păstrez fulgii. Aduc lemne, le tai și le stivuiesc lângă casă. Meșteresc un cadru de șipci pe care le întind urzeala pentru viitoarea „stofă”. Modelez încă patru oale. Bineînțeles că, în tot acest timp, îmi trec prin minte fel de fel de lucruri. De pildă, mi-am amintit că am învățat cândva cum arată globul pământesc. De teamă să nu uit iar, am întrerupt treaba și m-am grăbit să desenez continentele. Imediat mi-am pus întrebarea unde mă aflu. Apărute cu zgârcenie din neant, câteva date, insuficiente pentru a lămuri problema, mai mult mă descurajează... N-am voie să fiu descurajat. Nu-mi pot permite. Eu am o misiune: trebuie să trăiesc. Cu ce scop? Un scop în sine: să trăiesc pentru a trăi. Altfel cum? Este de datoria mea să... Vorbe degeaba. Cerul cu stele îmi spune că mă aflu în emisfera boreală. Cunosco constelațiile. După vegetație și climă, aș situa insula cam pe paralela 45. Bineînțeles că în Europa. De ce bineînțeles?... Dar eu vorbesc românește! Aha... Însă, în afară de insula șerpilor nu știu nici o insulă în Marea Neagră... Gândul mi se blochează iar.

Și deodată simt că nu mai pot continua așa. Am senzația că plutesc într-un spațiu și-ntr-un timp nedefinit. Nu-i pentru prima oară, dar acum simțământul este covârșitor. Mă ridic în picioare și strig, urlu: „Cine sunt eu?” Am nevoie, înainte de orice, să găsesc răspunsul la această întrebare cheie. Să-mi regăsesc eul.

Nu mai pot sta locului. Las lucrul început – mă și autoironizez: „Spuneai că ești un tip rațional!” – și o pornesc spre sud. Ocolesc mlaștina și umblu printre stâncile pe lângă care am mai trecut de câteva ori până acum o săptămână sau două. Merg, merg, de parcă aș dori să dau ocol insulei, fără să pierd legătura cu țărmul, să ajung la golf. Un drum inutil. N-am ce să caut, nici ce să găsesc. Pustiu. Zgomotul valurilor. Mă încâpățânez să-mi repet: „Cine sunt eu?”

Ușor, ușor... Calm... și-mi vorbesc blând; „E normal să ai căderi, să ți se facă lehamite, să-ți vină să te predai, dar hai, fă un efort și treci peste asta! Nu ți-a mai rămas nici un dram de mândrie în tine? Vrei să dai cu piciorul atâtor satisfacții pe care ți le procuri dovedindu-ți că ești în stare să realizezi și imposibilul? Fii cuminte, Tudore, și...” Rămân cu un picior în aer. repet ultimele cuvinte: „Fii cuminte, Tudore...” Cine e Tudor? Cine poate fi? Cu cine vorbesc? Cu mine. Deci eu sunt Tudor! Pe mine mă cheamă Tudor! Eu sunt Tudor!!

Mă mir că nu mă bucur. Iarăși dedublarea asta. Parcă ar fi vorba de altcineva... Nu mă bucur, nu sar, nu țin, nu strig. M-aș bucura să mă bucur.

Deci eu sunt Tudor! Subconștientul a scăpat informația, din nebăgare de seamă... E firesc să n-am nici o bucurie. Pot fi sigur că într-adevăr eu sunt Tudor? Ce câștig am din asta? Nici unul, atâta timp cât nu știu cine este Tudor. Un nume ca oricare altul. Neînsoțit de biografie, nu înseamnă nimic... Nu e dezamăgire, ci doar o oboseală a minții. Ridic mașinal o piatră și

o arunc. Se lovește de o stâncă. Aud zgomotul impactului și mi se pare că văd acolo o sclipire. Repet mișcarea, străduindu-mă să-mi păstrez locul inițial, cu încetinitorul. Regăsesc unghiul potrivit și zăresc iar sclipirea. „Ce-o fi acolo, Tudore!” zic și mă simt totuși mulțumit că am un nume. Mă învârt printre pietre, urc pe ele. Într-un perete înclinat ușor, ca un parapet, o crăpătură. Nu-mi pot închipui ce a sclipit aici. Mă aplec. O mică grotă. Jos, un schelet de om. Este intact. Nici un os nu-i deplasat de la locul lui. Resturi de haine putrezite. Primul gând: nimic de recuperat! „Ești un ticălos, Tudore!” Continui totuși: poate doar o pafta metalică ruginită... Craniul alb rânjește. Maxilare puternice. Nu lipsește nici un dinte.

Ar trebui să cuget la soarta acestui om, dar nu! șoptesc: „Dumnezeu să-l ierte!” Un reflex apărut cine știe de unde. Nu mă ating de nimic. Nu s-ar cădea oare să îngrop osemintele acelea? Mormântul marinarului necunoscut. Poate nici n-a fost marinar, ci unul ca mine... care nu mai știe cine este. Mă smulg din loc și-mi reiau drumul. M-a pătruns o tristețe difuză. Sentimentul zădărniceii. Omnia vanitas...

Ajung la golf. Sunt rupt de oboseală. Mă întind pe faleză, la umbră, și privesc înspre epavă, fără s-o văd. Închid ochii. Un gând ciudat: ce bine ar fi dac-aș avea o femeie și copii. Am constitui familia primordială, într-un paradis simplu, neidealizat... Dar, mai târziu, ce-ar face copiii mei? Nu, nu. Este bine așa cum e.

Apoi altă idee: dacă tot nu știu cine sunt, ce m-ar împiedica să-mi inventez o biografie? Ar fi reconfortant. Aș fi exact cine și cum doresc. Cine am fost. O sursă inepuizabilă de satisfacții. Nevoia de fantasmă. Ficțiunea la rang de adevăr, de realitate incontrollabilă. Așa cum m-am dovedit capabil să-mi construiesc o istorie de două luni, palpabilă, de ce nu mi-aș

modela un trecut de câteva decenii? Nevoia de trecut. Un trecut care să nu presupună regrete. Să nu lase loc pentru regrete.

Nu acum, ci la iarnă, când voi vegeta. Voi scrie povestea vieții mele. Chiar așa: „Povestea unei vieți imaginate de un amnezic”. Griji ridicole: să strâng negru de fum și să-mi fabric cerneală... O iei razna, Tudore, fii atent!

...Este dimineată, devreme, caldarâmul a fost măturat și udat, e răcoare și tremur în tricoul subțire, roșu. În picioare am teniși. Calc într-o băltoacă și cineva de lângă mine, stropit, mă înjură. Ar trebui să-i răspund cu un pumn. Înjurăturile mă irită întotdeauna. Mă stăpânesc. Marș forțat, în coloană, ba chiar alergăm bezmetic. La ora 8 trebuie să fim la locul stabilit, „pe traseu”, și mai e de mers, mai sunt kilometri. Am tăiat curmeziș orașul. Ne grăbim, ne grăbim. Oprește la o întretăiere de străzi. Așteptăm să se scurgă o coloană compactă care ne-a blocat calea. Un bărbat cu brasardă roșie comandă: „Să cântăm, tovarăși!” Numai de cântat nu-mi arde. „Marșul partizanilor”: „Înfruntând furtuni / Spargem munți-n pumni/ Lupta noastră nu s-a sfârșit / Pân’ la unul o să piară / Dușmanii poporului...” Nu rimează... Apoi lozincile strigate în cor, sacadat: „Ana, Luca, Teo, Dej / Au băgat spaima-n burgheji!” „Stalin și poporul rus / Libertate ne-au adus!” „U-Re-Se-Se / Bastionul păcii e!” Bărbatul cu brasardă nu-i mulțumit. „Mai tare, tovarăși! Încă o dată!” Car o șipcă de care e fixat un cadru de lemn, ca o ramă. Pe rama aceea este lipit un portret. Nici nu m-am uitat să văd pe cine duc: unul din „cei patru mari”, sau unul din cei cinci sau șapte, naiba-i mai știe, din conducerea partidului. Mi-e indiferent. Fiecare purtăm un chip. Omul și portretul. Alegăm iar, ne îngrămădim, ne împingem unul într-altul, ca oile, o cotim, ba la dreapta, ba la stânga, apoi iar stăm pe loc. Ne aprindem o țigară. Lume multă, tot orașul este în stradă, steaguri roșii, ici și colo câte un tricolor, lozinci scrise pe cearșafuri întregi de pânză roșie.

Fațadele instituțiilor, fabricilor, sunt îmbrăcate de sus și până jos în roșu, portrete uriașe – Marx, Engels, Lenin, Stalin. sau ceva mai mici – Dej, Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu... Nu-i țin minte pe toți. Difuzoarele urlă marșuri și textele pe care nu le ascultă nimeni: realizări, depășiri, victorii... Am călcat strâmb și mă doare glezna. șchiopățez... Care alegorice. Panouri cu grafice. Caricaturi: Unchiul Sam, în chip de păianjen, cu sacul pe care e desenată emblema dolarului, Tito, cu securea plină de sânge. „Jos cu Tito trădătorul / Care și-a vândut poporul!” Îmi vuiește capul. Calc greu și de-abia-mi păstrez locul în rând. Mai în față, un șir întreg – norocoșii! – nu poartă nici panouri, nici steaguri, nici portrete, nici lozinci. Numai cărți. „Scurta biografie”. În jur, râsete, glume. Eu am un motiv să fiu încruntat: glezna. „Te doare?” mă întreabă o fată. Exagerez: „Groaznic”. Fata aceea n-are chip. Doar o aud. Mai spune ceva. Nu-nțeleg. Vacarmul crește asurzitor. E un vuiet care face să vibreze totul. Îmi simt trupul ca un mănunchi de corzi într-o vibrație nestăpânită, paroxistică, insuportabilă. și brusc țiuitul urcător se rupe: clang! Mi s-a spart ceva în creier. „Sunt prea sensibil”, constat cu un fel de disperare. Este ultimul gând. Reintru în ceastăaltă realitate. Încerc să mă autoconving că am visat și regret c-am pierdut atâta timp. „Muncește, banditule! Nu sta, banditule!” îmi sună în urechi, ca un refren, un glas poruncitor. Mă feresc instinctiv, ca de o lovitură. Am impresia că am și văzut trecând pe lângă mine vâjâind, ștergându-mă aproape, un lăntețe. Mă ridic și răsuflu ușurat. Sunt singur. În față, plaja albă și marea calmă. Îmi desfac brațele ca-ntr-un început de îmbrățișare și scot un strigăt de plăcere, de victorie, uuuuuu! „Haide, haide, fără prostii!”

Acasă mă așteaptă atâtea treburi, mă întorc pe drumul cunoscut. Ar trebui să fiu vesel și mulțumit. Sunt regele acestei insule. Stăpân absolut. și-mi enumăr motivele pentru care aș fi îndreptățit să mă socotesc fericit: sunt sănătos, nu sufăr de

foame, am un acoperiș deasupra capului... E destul, nu? E suficient. Trăiesc.

Un gând răutăcios, parcă pentru a-mi face-n necaz: și la ce bun?... Îi dau cu tifla. La ce bun, ce? Că trăiesc? Da! Că trăiesc. Mă bucur că trăiesc. E un sentiment normal. Cel puțin așa mi se pare. Dacă despic firul în patru și caut mereu să găsesc cauza cauzelor și justificări logice pentru... Nu-mi pasă de logică!

Nu-mi pasă de cauze... Mă pomenesc îndemnându-mă cu glas tare: „Muncește, banditul! Nu sta, banditul!” Accept deci că eu sunt banditul și asta mă amuză. Eu sunt banditul!

2.

Azi am descoperit două lucruri fundamentale. Primul: că sunt liber. Până acum n-am simțit libertatea. Nu aveam noțiunea termenului. De fapt, nu eram conștient nici de faptul că nu-s liber. A fi constrâns să ființezi într-un perimetru limitat definitiv de țărmul oval ar fi trebuit să-mi dea senzația de frustrare spațială. Într-adevăr, sunt închis într-un țărc. Ce este o insulă, dacă nu un țărc? Judecând astfel, pot considera insula și drept o celulă. Pereții ei sunt marea. Apa. Niște pereți orizontali, lichizi. Infiniți. Totuși, admitând că starea de încarcerat se referă la imposibilitatea de a depăși marginile unui loc anume, prin extensie, aș putea să afirm că orice pământean este un pușcăriaș. Pentru că, deși pământul are niște dimensiuni incomparabil de mari față de ale insulei mele, nici el nu-i altceva decât un loc închis, iar libertatea este o iluzie.

Cu toate acestea eu sunt liber pe insula mea, deoarece nu visez să evaderez. Constatarea aceasta îmi dă o satisfacție perversă. Îmi vine să cred că sunt cel mai liber om din lume. Acceptând limitele, nu mă simt constrâns. Ideea mi-e vag cunoscută.

A doua descoperire a fost o amintire apărută din nimic, nechemată, nerezultând dintr-o conexiune cu ceva prezent, actual, apropiat. Odinioară m-au supărat niște dureri reumatice. Îmi amintesc cum mă dureau genunchii și șalele. De când mă aflu pe insulă, nu m-a supărat nimic. și imediat o legătură aberantă: eu am fost bătrân. Îmi estimez vârsta în jurul a 45 de ani, dar știu că este imposibil să am doar atât. Fără vreun argument.

...Am găsit în sfârșit stupul, într-o scorbură. Deocamdată l-am trecut în inventar. Va trebui să-mi imaginez un mijloc prin care să-l mut într-un știubei. M-am și gândit să împlutesc două coșuri: unul pentru a-mi servi la transportul albinelor, altul, lipit cu argilă, cu capac și urdiniș, unde le voi instala definitiv. Rămâne doar de văzut cum am să le oblig să părăsească scorbură. Probabil prin fum.

Am pus un nuc în curte. Mi-e teamă că nu se va prinde. O exista o regulă, un timp anume pentru așa ceva, dar nu-mi aduc aminte. Mi-am instalat și afumătoria. O să mi se cam acrească la iarnă de atâta pește. Cel pus la uscat se strică. Nici o afacere. În schimb, m-am delectat cu sirop de mure. Am fiert o oală plină și l-am pus în alt vas. Am presărat deasupra mușețel și l-am închis cu un capac de lut ars. Pe margine l-am lipit tot cu lut. Sper cu disperare să nu se altereze. Măine-poimăine voi începe să strâng alune. Nucile – mai târziu, în toamnă. Coșurile așteaptă recolta.

Nu mă pot lăuda cu țesutul. Merge tare greu. Am izbutit să confecționez material, cât pentru un fel de vestă-cojocel. Nu arată rău și pare destul de călduros. Doar grijă mare la pene: ies din țesătură. Cu toate astea, nu renunț. Nici n-aș avea altă soluție.

La prânz, încercând să prind pește cu o vârșă improvizată dintr-un coș de nuiete de salcie, am alunecat de pe piatra pe care stau de obicei. N-am pățit nimic, însă, ajuns jos, în

apă, deodată am avut un moment de absență. Brusc, m-am simțit transferat dincolo și am trăit aproape real un fel de continuare a unei întâmplări deja revenite în memorie. O reiau acum, voit, în timp ce îmi tai cu forfecuța părul și barba care au crescut destul, cât să mă incomodeze. Tai, uitându-mă în geamul ușii. Am atârnat în dosul lui pelerina de ploaie. O oglindă întunecată. Totuși mă văd. Când m-am privit prima oară, nu m-am recunoscut. Un bărbat cu tâmpile cărunte, ochi negri, nas drept, față ovală. Nici un semn particular. O persoană cu totul necunoscută. Desigur că sunt eu, firește, însă, paradoxal, nu-s sigur. Normal ar fi să-mi aduc aminte.

...Deci mă aflu undeva, pe o stradă aglomerată, țin bine în

mână bățul ce are la capătul de sus rama unui tablou. Pe neașteptate se pornește ploaia. O aversă puternică. Fulgere. Trăsnete. Fug. Îmi pun tabloul pe cap, în loc de umbrelă. Apa înmoaie hârtia și capul îmi iese prin portretul aceluia șef mare – care o fi fost. Mă lipesc de zidul unei case, sub streășină. E înghesuială. Strada a rămas pustie... Apoi norul se duce, nu mai plouă și se aud strigătele „responsabililor”, care ne cer să ne încolonăm. Cineva mă ia de gât. „Ce-ai făcut, nenorocitul? Ai rupt tabloul!” „Nu eu, mă dezvinovățesc. Ploaia...” „Trebuia să fi avut grijă. Cum să distrugi tabloul? Acum cu ce-o să defilezi?” Sunt înspăimântat. Mă gândesc la consecințe. Sunt pățit. Eu n-am voie să greșesc. Încerc să mă prefac naiv. Prost chiar. Bâigui: „Nu mi-am dat seama, vă rog să mă credeți! Pe cuvântul meu de...” Verdictul: „Te întorci la cămin. N-ai dreptul să ai cinstea de a aclama conducerea superioară de partid și de stat! Cazul tău va fi discutat în ședință”.

Probabil că a fost și o ședință, mai târziu, dar filmul s-a rupt. Am ieșit din apă și mi-am continuat treaba.

Socotesc că în felul acesta îmi vor fi necesari câțiva ani pentru a-mi aminti suficient de multe „bucăți”, ca să le pot lega cumva. Nu-i nimic. Am timp.

Încep să-mi pun întrebări deranjante, stresante. Caut să-mi explic lucruri ce par suspendate în aer, fără legătură între ele sau cu mine. După ce-mi chinui creierul câteva zile, obsedat, renunț și trec la altceva. De pildă, o întrebare: De unde am venit? Negăsind nici un răspuns, am scăpat printr-un sofism: în altă situație, în alt loc, oricine ar fi pus în imposibilitate să afle o explicație mulțumitoare. De unde am venit? știu că m-am născut. știu cum apar copiii. Mulțumește asta pe cineva? Ajung iar la scop. În ce scop se nasc copiii? Pentru perpetuarea speciei. Bine-bine, dar specia pentru ce trebuie perpetuată? Așa, degeaba?... Astea-s întrebări de adolescent. Probabil, cândva, mi-am mai sfărâmat minte cu ele.

Jupoi coaja unui tei: material pentru încălțăminte. O fi mai bun decât inul meu... Mi-am confecționat o praștie. Exersezi. Fac de toate. Nu mă plictisesc. Acum meșteresc o morișcă. Nu prea am încredere că voi reuși să produc curent electric, dar mă încântă ideea unei microhidrocentrale. Oricum, trebuie încercat.

Visez cu ochii deschiși. Pe cer sunt câțiva nori albi, aproape nemișcați. Ca niște clăbuci de săpun. Până acum m-am spălat cu leșie obținută din cenușă. Poate c-ar trebui să fabric, prin fierbere îndelungă, o leșie concentrată. Grăsime de pește este. Ce-ar fi? Nu mi-ar strica niște săpun... Robinson, dragă, sau Tudore, ești un homo universalis! Clic! S-a făcut un contact. Galia in tres partes divida est... Unde dai, și unde crapă! Îmi apare iar în dosul retinei femeia aceea blondă, un glas plăcut, un trup minunat, cu ochi senini, sinceri, calzi... Ar dori să fugim amândoi în lume. Mă provoacă. Refuz să mă ambalez într-o astfel de discuție. N-o cunosc suficient, deși când poți afirma că știi sigur ce-i poate pielea unei femei? Facem dragoste pasionat și gândul, în paralel, mă păstrează lucid. N-am voie să fiu

încezător. „Nu, iubito, eu n-am fire de aventurier. Riscul nu e meseria mea. De un cadavru n-are nevoie nimeni, cu atât mai puțin eu, de cadavrul meu.” Mă contrazice. E inteligentă. „Dar soldații trimiși cu bună știință la moarte? Ei nu sunt folositori cuiva? Sau omul acela, care și-a dat foc pentru o idee?” „Care om? N-am auzit.” Stupidă situație! Ne pândim reciproc. Nu mi-a spus nimeni dar sunt sigur că Meda vrea să scoată ceva de la mine... Meda! Bine, dar Meda e soția mea!... Numaidecât se prăvălesc peste mine și mă lovesc dureros secvențe dintr-un film. E ca un film. Privesc, pot să aplaud, pot să apăs pe un buton și să întrerup curgerea aceea. Am timp să constat că în mintea mea filmul se asociază cu ecranul televizorului, și nu cu o sală de cinematograful. Ca niște păsări mari ce se rotesc lent căutând un loc unde să se așeze, așa tatonează terenul aeriene amintiri, fâlâie, uneori în joacă, dar și amenințător, sumbru, nu rar...

Meda mi s-a oferit într-o seară când mă simțeam bine, euforizat de o sticlă de vin. Mai târziu am judecat faptele și am început să am bănuieli. De fapt făceam casă bună cu bănuielile. Nu aveam încredere în nimeni. Vedeam în orice ins un spion, un om pus să mă urmărească, să mă supravegheze, deși îmi dădeam seama că era vorba doar de o psihoză, o idee fixă exacerbată monstruos, până la a mă socoti buricul pământului, în jurul căruia o adevărată armată se antrena pentru a-i scotoci sufletul. De aceea, nu fiindcă ea s-ar fi dat de gol, ar fi sărit peste cal, iar eu aș fi realizat ce hram poartă. A știut însă, deșteaptă fată! să-mi adoarmă vigilența – descopăr o sintagmă devenită loc comun, plină de calități comice –, până ce s-au topit suspiciunile și i-am propus să ne căsătorim... O, ce poveste de dragoste și ură, ce iubire leșioasă, ce silă universală! Mă indignez retroactiv, deși nu am în față decât o felie subțire din ceea ce se cheamă viața mea. Dar măcar felia asta întreagă, pare proaspătă,

are miros, culorile nu-s palide sau arse. O receptez cu toate simțurile.

Mă doare capul. Bucățelele acestea din mozaicul meu mă enervează. Îmi dau o senzație neclară de durere surdă. Ar trebui să mă simt bine, fiindcă e vorba de lucruri trecute, rămase în urmă, într-un timp intangibil și clasat definitiv. Ar trebui să mă bucur că am scăpat de ele, că acum nimic din ce s-a petrecut cândva nu mă mai poate interesa. și totuși mă dor retroactiv, ca un regret sâcâitor. Ca o cicatrice. În același timp, doresc cu încăpățănare să descopăr și restul. și e ciudat, neverosimil, că, deși îmi atribui fapte și sentimente, ca fiind ale mele, trăite și simțite cândva – altfel cum mi le-aș aminti? –, nu mă recunosc în ele. Mă îndoiesc că eu aș fi Tudor și că acea Medă ar fi fost soția mea. Încă nu am toate datele pentru a trage o concluzia fermă.

Îmi țiuie urechile de tăcere. Aerul este inert. Nu mai aud bâzâitul găzelor, nici ciripitul păsărilor. Parcă a înghețat totul. De undeva, din înalt, coboară lin o parașută portocalie. Nu mă mir, de parcă aș fi așteptat-o. O urmăresc până mă dor ochii și n-o mai văd. Halucinație?

Meda. „Ce ai tu pe suflet, Tudore?” Se lipește de mine fierbinte și simt o excitație paroxistică. Mă înăbuș. „Ce vrei să știi?” „Nimic. Dar aș fi fericită să nu te mai chinuiești.” „Ai fi fericită, dacă mi-ai putea privi sufletul.” „Nu, nu!” O negare lungă, intensă, ca un vaier. N-o cred. Duș rece. „Hai să fugim, Tudore!”

În mintea mea e o încâlceală de gânduri lipicioase, care dospesc haotic și îmi apasă țeasta, gata s-o crape. Cobor treptele la pârâu și, cu palmele căuș, îmi torn apă pe creștet. Mă scutur ca un câine ud și-mi revin. Rămân cu ochii ațintiți pe o frunză îngălbenită. O veni deja toamna, mai știi?

E o toamnă frumoasă. Încă n-au început ploile. Cred că-I septembrie. Inventariez proviziile și estimez că-mi vor fi de ajuns pentru trei luni. Sunt dezamăgit. Admițând că nu mă voi atinge de stocul prezent încă patru-cinci săptămâni, înseamnă că prin februarie mi se va termina ultima rezervă. Dezamăgirea se transformă în teamă, apoi în panică. Am calculat rău. M-am relaxat prea devreme. Nu-i timp de incursiuni în memorie.

Amân stupul pentru la anul. Capra, în schimb, va trebui vânată... Nu m-am gândit până acum: mi-ar prinde bine ceva untură de pește topită. Am și găsit vasul: butoiul acela de tablă. Miroase a benzină, dar nu-i nimic. Îl umplu cu apă și cenușă. Îl spăl bine... Renunț. Canistra e mai aproape de nevoile mele. Procedez la fel, o spăl, apoi încep un pescuit în forță. Grăsimea o tai în bucăți mici, cât să intre prin gura canistrei. Pe urmă direct pe foc.

Am bătut nukul, am strâns alunele, usturoiul, morcovii. Am și orz. Îi spun orz. Seamănă cu grâul, dar bobul e mai mare și mai rotund. Să tot fie 20 de kilograme. Mi s-a părut mult. Acum consider că mi-ar fi necesar încă pe-atâta. Am în vedere că va trebui să și semăn. Nu-s sigur când se seamănă, toamna sau primăvara. Optez pentru primăvară. Știu deja cum voi proceda: o să improvizez un fel de grapă cu care să zgârâi pământul. Altă posibilitate n-am... Mă tem că-mi vor pleca păsările. Se adună în cârduri gălăgioase și fac în stol zboruri circulare. Parcă se pregătesc de drum. Mi-ar lipsi. Croncănitul lor nu-i deloc muzical, carnea e ațoasă și are miros de pește, însă, cu toate acestea, la nevoie, îmi pot astâmpăra foamea.

Pornesc în căutarea caprei. Am noroc. Nu ies bine din canion și o zăresc printre copaci. Fac un ocol și mă apropiu tiptil. Nu mă simte, mă amăgesc eu, dar părăsește locul și se mută mai

în vale, spre baltă. Mă gândesc că a ajuns pe insulă nu cu mult înaintea mea. În orice caz, n-a trecut prin iarnă. N-ar fi rezistat fără hrană. Poate că greșesc. În sălbăticie, animalele cum supraviețuiesc? Mă aflu la vreo zece metri de ea. Se pare că nu m-a văzut. În față e balta. Am hotărât că arcul nu-mi este de nici un folos. Încerc cu toporișca. O arunc cu putere și... o nimeresc. Exact cum mi-am propus. Am lovit-o în picioarele dinapoi. Face o săritură și cade. Se ridică, dar nu poate fugi. Mă reped și strig, un țipăt de victorie. Mă arunc peste ea și o prind de gât. Se zbate. Reușesc să apuc cuțitul și i-l împlânt la beregată. Tai adânc. Sângele țâșnește ca o arteziană.

Gata. Am omorât-o. Am o senzație cretină. Parcă mi-ar părea rău. Parcă mi-ar fi milă. Mă reculeg. Caut toporișca, apoi încep să târăsc leșul spre casă. În drum, îmi fac planul cum s-o jupoi. Carnea, în șuvițe, o s-o afum. Va ieși o pastramă pe cînste. Din piele o să-mi confecționez un cojocel, o cușmă și o pereche de opinci. Înainte de asta va trebui s-o argăsesc. Habar m-am cum se face treaba asta. și cu ce. În colectivitățile primitive, femeile „argăseau” pielea cu dinții, tocând-o mărunț. Probabil saliva ținea loc de... Brusc, din memorie, apare o informație vagă: ceva cu piatră acră și sare. Apoi alta: găinaț. Nu reușesc să-mi amintesc mai mult. Decid pe loc să încerc altfel: voi întinde pielea, cu părul în jos, la soare, iar deasupra voi pune apă de mare (sare!) cu găinaț cules de pe stâncile unde-și fac veacul păsările. Alt gând: nu cumva găinațul se folosește în tăbăcărie, pentru a înlătura părul? Parcă știam ceva și de tanin. Taninul se află în coaja de stejar. O să fierb coaja în apă de mare și lichidul rezultat să-l întind pe pielea caprei. Oi vedea ce-o ieși. Cu grijă însă, fiindcă altă capră n-am.

Jupuitul îmi ia câteva ore. Nu mă pricep, n-am îndemânare și lucrez cu atenție, să nu tai piele. Până la urmă renunț la orice încercare de argăsire. În definitiv, țăranii, în copilăria mea... Stop!

Văd niște picioare încălțate în opinci de piele de porc. Ridic ochii încet. Obiele de dimie, gălbui, strânse cu nojițe, pantaloni – nu, nu ȋtari, la noi nu mai poartă ȋtari decât câțiva bătrâni – și un flanel gros de lână seină. și fața rotundă, zâmbitoare, de om bun: Velisare! Numele a irupt victorios. Sigur că da, Velisare, vecinul nostru. Are 19 ani, o mamă bătrână și uscată, două surori mai mari, fără zestre. Locuiesc într-o căsuță de chirpici, cu o singură odaie și-un hoceac. Au o palmă de grădină, doi duzi și un corcoduș, în bățatură, câteva găini și un câine jigărit. Velisare și surorile lui lucrează „la zidărie”, la oraș. Pleacă dimineața, cu noaptea-n cap, trec gârla prin apă, și se înapoiază seara.

Velisare mi se pare înalt. E puternic și îndemânatic. Are o
iscusință neobișnuită. Se pricepe la orice. Tăcut și veșnic zâmbitor.

Asist cu încântare la meșterirea unei sănii. Lucrează pe apucate, când nu-i la oraș, la zidăria lui. Serile sau duminică dimineața. O sanie îngustă, lungă, și alta, mai mică, în față. Un fel de cârmă. La tălpici atașează niște gheare de fier: opritori. Frână, adică. Totul făcut cu migală și pricepere.

Lunecăm amândoi pe deal, la vale. Sunt mândru de sania mea și de Velisare. Oarecum, și Velisare este al meu.

Aici se încheie bucata de amintire.

...Am terminat. Pielea stă întinsă la soare, carnea e la afumat. Măruntaiele le-am pus la fiert. O să iasă o ciorbă pe cinste. Până va fi gata, mai fac câteva împunsături la pantalonii croiți din pătură. I-am croit cu economie, strânși pe picior. Arunc încă două lemne pe foc, împung de două-trei ori, apoi mă uit în jur. Mă simt ca-ntr-o bățatură țărănească. Atmosferă pașnică. dac-aș auzi un cârăit de găină și un hămăit de câine, mi s-ar părea că sunt acasă, în copilărie. și, brusc, ca și când s-ar fi deschis o poartă și aș fi intrat într-adevăr într-o curte familiară,

răzbat până la mine, clar, ca dintr-o altă lume, glasuri cunoscute. „Tudore! Mai pune și tu un lemn pe focu’ ăla!” „Lasă-l să-nvețe!” „Nu-nvață. Văd că visează.”

Oare la ce visam atunci?

Amân până la iarnă. Mereu amân. Sus de tot, un pescăruș se lasă într-un picaj lent. Îmi vâjâie urechile, ca de o sirenă care înspăimântă. Involuntar, îmi încordez privirea, să prind momentul când din pasăre se desprinde oul exploziv. știu!! Am văzut asta! Trei avioane prăvălindu-se unul după altul, într-un carusel morbid, vuind groaznic și aruncându-și bombe. Stau pe un deal și avioanele zboară, mi se pare, la înălțimea mea.

Bombardează în vale o coloană de camioane. Septembrie. Nu mă

simt amenințat de nimic și-mi închipui că văd războiul dintr-o lojă, la teatru. E foarte ciudat că nu țin cu atacatorii, nici cu cei din vale. Urmăresc lupta – pentru că jos se trage dement –, ca la cinematograful imparțial, neimplicat sentimental. De fapt, nu-s indiferent. Îi urăsc, în egală măsură, și pe cei de sus, și pe cei de jos. Am și motive. Nu mi le amintesc acum. Aș dori ca bombe să distrugă coloana, iar o ultimă rafală de mitralieră antiaeriană să reteze zborul celor trei avioane. Să piară toți...

Probabil că Programatorul socotește că perioada adaptării la noua viață s-a terminat. Pot supraviețui. De aceea a-nceput să-ndesească lash-urile acestea. Tot disperate, dar din ce în ce mai apropiate unele de altele. Mereu mă aruncă în trecutul pe care nu-l înțeleg. Nimic nu se leagă încă. Situația mă cam enervează. Mă simt bine și fără trecut. N-am nevoie de trecut. Nu mă plictisesc, nu-mi fac planuri de viitor, nu sper nimic. Nimic măcar vaporul salvator.

Vorbesc singur, tare, mă aud, și mi-e de-ajuns.

Bănuiesc, ba chiar sunt sigur, că robinsoniada mea nici nu există în realitate. Tot ce mi se întâmplă, deși pare adevărat, se petrece doar în mine. Ar putea fi un lung coșmar sau o prefigurare a paradisului. Să fi fost eu într-atât de scârbit de lume, încât să-mi fi creat această insulă, pe care să-mi trăiesc singure ultimii ani de viață? Am lăsat tot dincolo, în mod deliberat, fără nici un regret? Să fi fost atât de dezamăgit și umplut ochi de lehamite, încât să fi renunțat de bună voie la...? La ce anume? Oi fi avut și eu plăceri, satisfacții, idealuri, pasiuni, hobby-uri. N-o fi existat în anii dinainte nimic frumos?

Întreb strigând în pustiu, dar fără convingere, fără dorința disperată de a afla răspunsuri. E ca un joc. E un fel de distracție. Ce să fac cu răspunsurile?

Și totuși ar trebui să fiu recunoscător cuiva pentru că sunt

așa cum sunt, pentru că știu câte știu. Altfel n-aș fi fost în stare să-mi asigur traiul. Pentru șalupa din care am folosit tot ce se putea folosi... Da, sunt recunoscător. Și? Cui folosește că o declar sincer, în gura mare?... Cu toate acestea, sunt tentat să cred că nu eu am hotărât schimbarea, deși mi-ar plăcea mai mult cealaltă variantă. M-aș simți mai puternic.

De fapt sunt puternic. Mai tare decât mine nu-i decât Marea Întâmplare, un cataclism, de pildă.

...Hai să termin și cracul ăsta!

4.

N-a ieșit nimic din turbina mea. De fapt, merge. Am reușit să cuplez dinamul, dar mi-ar trebui un ax de metal, pe care cureaua de transmisie să se întindă suficient pentru a învârti rotorul. Plus un lubrifiant. Nu renunț. Doar amân pentru la vară. Mă întorc la opaiț. Îmi storc creierul. Fugitiv, îmi trece prin

mente biogazul. În alte condiții, ar fi o soluție. În spatele casei mi-am făcut o latrină. Dejecțiile unui singur om sunt însă insuficiente pentru a produce gazul necesar. Mă voi mulțumi cu un opaiț simplu, cu grăsime de pește. Miroase urât. I-am pus abajurul unei lămpi de pe șalupă. Cam chioară lumina, dar luminează totuși.

Mi-am montat și masa rabatabilă, la o înălțime convenabilă, să-mi fie la îndemână dacă stau pe pat. E bine.

Am mai găsit un stup. Dacă sunt două, poate fi și al treilea. Sunt hotărât să sacrific unul. Când se va lăsa frigul, îl voi afuma. Albinele vor ieși, vor muri, iar eu, cuceritor nemilos, voi pune stăpânire pe faguri. Voi obține miere și ceară. Din ceară voi confecționa lumânări. Nu-s prea încântat de distrugerea stupului. Va trebui să-mi imaginez un mod de a-l putea muta într-un știubei, pe care să-l pot controla și exploata. Mereu mă gândesc la asta și nu-mi vine nici o idee mulțumitoare. Să fiu sincer, mi-e teamă de înțepăturile albinelor.

Păsările n-au plecat. Mă bucur.

Am un răgaz. De mult n-am mai fost pe plajă. Marea e tot liniștită. Bună mare! N-am văzut-o decât de două ori zbuciumată, în furtună. Aproape că uitasem gândul vechi de a cerceta epava. Aleg drumul cel mai scurt și mă arunc în apă. Înot lejer. Ajung. Printr-o spărtură din coastă mă strecor înăuntru și reușesc să mă cațăr pe punte. Fier ruginit, șubred. Pășesc cu atenție. Printr-o deschizătură largă, pătrată, zăresc o scară în spirală. Jos, în apă, plutesc sfărâmațuri putrede de lemn. Nu văd nimic bun de recuperat. Un efort degeaba.

Revin pe uscat și râd ca prostul. La ce m-aș fi putut aștepta?

O iau spre nord, pe lângă stânca aceea în formă de obelisc. Pe aici n-am trecut niciodată. țărmul e înalt și pietros. Vegetația pitică, săracă. Nimic interesant. O tai de-a dreptul

spre casă. Nu știu de ce am o dezamăgire nemotivată. Și tristețea aferentă. De parcă aş fi uitat ceva.

Soarele și-a pierdut din tărie. Frunzele cad. În curând vor începe ploile. Deodată simt nevoia să fumez o țigară. Am și uitat când a fost ultima. și încă o dorință, ca un vis: o ceașcă de cafea și un păhărel de coniac bun. Fii serios, bătrâne! Unde te crezi? și râd iar. Din tot ce-am lăsat în urmă, doar trei lucruri îmi doresc: țigară, cafea, alcool. Sărac om trebuie să fi fost! Ce suflet ai avut tu, Tudore, dacă dintr-o viață de om nu ai decât nostalgia asta ieftină? Încep să-mi schimb părerea despre tine. Te credeam un tip complex.

Stau întins pe iarba arsă, cu mâinile sub cap, și privesc cerul. Dinspre apus, nori străvezii înaintează leneși și devin tot mai compacți. Jos, la înălțimea mea, aerul e încă inert. Mă cuprinde o oboseală și o neliniște difuză. În câteva minute, toată bolta e cenușie, mohorâtă. Primii stropi. O ploaie mărunță, perpendiculară, fără pic de vânt. Mă retrag în cerdac și controlez în jur, uitându-mă la stiva de lemne, la hambar. Mi se pare că totul este așa cum trebuie. Îmi trag poncho-ul pe cap și mă așez pe scăunelul meșterit dintr-un buștean, netezit cu toporișca. M-am instalat comod, cu coatele sprijinite pe genunchi și cu tâmplele între palme. Gânditorul de la Hamangia. Omul, de când e om.

De-acum încep gândurile.

Văd un spate zguduit de plâns. Îl recunosc pe băiatul acesta. Îi apreciez inteligența, cultura. și firea: un tip tăcut. Veșnic surâzător. Bine crescut. E socotit înțelept. Nu contrazice pe nimeni. Diplomat. N-are dușmani. Nu râde niciodată. Nu-l invidiază nimeni. Înaintează încet, dar sigur. Pe merit. Nu strălucește. Nu bârfește. Ciudat: i-am uitat numele... Disperarea lui în acest moment mă dezamăgește. O disperare sinceră, pentru un motiv pe care nu-l înțeleg. N-a reușit să fie cooptat în biroul

organizației de bază. Îmi spune: „Am dosar curat, sunt bine cotate

profesional... Atunci de ce nu-s bun? Cine mă sapă? și cu ce interes?” „Lasă, zic, că nu-i nici o pierdere. Nu văd de ce te afectează treaba asta.” „Dumneavoastră ce vă pasă! Nu sunteți membru de partid, deci n-aveți ce spera. Dar eu vreau să mă realizez.” Mă aud râzând inoportun. De obicei mă controlez. „Eu n-am ce spera mai mult, fiindcă, nici de-aș fi membru în Comitetul Central, n-aș putea să-mi depășesc cinstite posibilitățile native. Dacă tu dorești să fii mai mult decât ceea ce ești într-adevăr, și cauți propte politice, ar trebui să-ți pui caracterul în fața oglinzii. Termină cu smiorcăitul! Nu-ți dai seama că ești ridicol? Scena e penibilă și nu convinge pe nimeni.” Mă privește cu ură. „V-ați dat de gol. Sunteți un dușman.” Ia-uite?

Mic declic. Ecranul e întunecat. Ici și colo se intersectează dăre luminoase. Trasoare. O explozie albă. Omul meu, transpirat, cu un microfon în mână: „Noi, consecvenți luptători anticomuniști, declarăm răspicat: Trebuie să curățăm țara de dușmani! Trebuie să-I stârpim! Ne-au băgat în pușcării, ne-au maltratată, ne-au jefuit, ne-au ucis!... Noi, cei care...” Marea de oameni freamătă. Strigă. Eu mă sufoc. „Vorbește bine. Cine e ăsta?” întreabă cineva de lângă mine. I-aș răspunde: „E unul care a fost profund nedreptățit. Nu l-au cooptat în beobe”. Dar dezgustul mă îneacă. Ce ne-așteaptă, Doamne?

Sunt tot pe scăunel, cu tâmplele între palme.

III

1.

„Tot e alb, pe câmp, pe dealuri, în văzduh, în depărtare, /
Ca fantasme albe plopii...” Albe?

Recit, și glasul îmi sună ciudat de clar, ca-ntr-o încăpere izolată fonic. Fără ecou. E destul de cald. Focul arde liniștit, tot ca-n Alecsandri. Afară, după o zi și o noapte de vijelie, ninge calm, cu fulgi mari. Zăpada troienită mă izolează și mai mult. Parcă mă aflu în mijlocul unui munte alb. Mi-am făcut un ceai aromat de izmă, l-am îndulcit cu miere și recit toate versurile pe care mi le amintesc. Unele mă surprind, fiindcă îmi par cu totul noi, neștiute vreodată, ca și când chiar în momentul acesta se așază în poezie. Ca și cum eu le-aș scrie în gând.

„Noi nu am avut tinerețe/ Să spumege vinul în cupe/
Priveam cum din crengi pădurețe/ Un fruct cu otravă se rupe//
Noi nu am avut Heidelberg-uri/ Cu blonde iubiri, diafane/ Pe
clare și reci iceberguri/ Noi nu am plutit pe oceane// Nici lauri,
nici mirt, și nici roze/ N-au vrut pentru noi să-nflorească/ Azi
cerul de-atunci de moloz e/ Luceafărul tânăr, de iască// Bătrâni,
cu obraji de ceață/ Cu pași năclăiți de tristețe/ Prin moarte-am
trecut, nu prin viață/ Noi nu am avut tinerețe.”

Se întâmplă ceva ciudat. De fapt altceva: o ciudățenie mai mică, în alta mare, uriașă cât universul. Asist din afară la o proiecție cinematografică interioară. Văd imagini, aud sunete, care se derulează în lăuntrul meu. și mi-e un somn anormal. Dimineața mi se pare o noapte albă, sunt obosit, mi se închid pleoapele, dar o trepidație enervantă mă ține totuși treaz. Sau pe jumătate treaz. O insomnie ieșită din orice tipare. Mă străduiesc

să adorm. Nu încerc să număr oile inexistente dintr-un câmp imaginar. Nici să rememorez niște momente plăcute trăite într-o existență inventată. Ar trebui poate să-mi cânt un cântec de leagăn, să mă simt iar copil. Să aud glasul mamei. Mama?

„...Dormi ușor, dormi fără frică,/ Să te-alinte/ Moș Cuminte/ și să-ți cânte-ncetinel... Îngeri vin tiptil și-alene/ Să te mângâie pe gene/ și să-ți spună Noapte Bună...”

E stupid. Cânteculele de leagăn se cântă seara, nu dimineața!

Sunt prea bătrân sau încă prea tânăr pentru a mă simți copil. Mi-ar fi necesară o melodie fără cuvinte, plutind ca din alte lumi, o muzică astrală, atemporală, care să-mi spele creierul de zgomote, de imagini, ce cuvinte... Să dorm... Mă revolt: E liniște de mormânt. Nu de tăcere am nevoie. Nu de neant. Dimpotrivă! Nici de somn.

Pe nesimțite mă înscriu într-o translație de coșmar. Traversez o viață de sunete alese parcă de un computer, înlănțuite, selectate după un program a cărui logică n-am răgaz s-o caut. Doar ici și colo, în pauze scurte – cât să-mi trag sufletul –, apare câte o imagine, un flash. Senzația că-s acolo, în alt timp, însă fără să mă recunosc, deși doresc cu tot dinadinsul să cred că eu sunt acela. Apar din nimic melodii cu texte care-mi dau un fior inexplicabil, altele stupide, școlărești, copilărești, sau marșuri, multe marșuri. În jur e o lumină alb-lăptoasă. Pe geamul ușii, florile de gheață s-au topit. Și cântecele se înșiruie la nesfârșit. Sunt în mine sau eu le cânt, cu un fel de disperare, și mă tem că, la un moment dat, secătuit, voi fi obligat să le iau de la capăt, să le repet, și tot așa... Dar vin altele, șuvoi, de parcă asta am făcut toată viața, să învăț cântece și să le cânt. și intuiesc... Ba știu sigur! Văd în mine, într-un microcosmos aberant, niște omuleți informi, cu gurile căscate, așezați în trepte – cor sindical! –, în careu, în marș, în jurul unui foc de tabără, într-o piață, printre pancarte și flamuri, pe

stadion, iar eu sunt unul din ei, fără identitate, fără semne particulare, fără vârstă...

„Sara pe deal buciulul sună cu jale...” Imediat, indecent: „I-auzi-ia, mașinile, ia!/ I-auzi, cântă fabrica mea!” Apoi: „Pentru-al nostru rege Carol, rugăciuni îndrept spre cer/ Gata sunt la datorie: Sunt român, și sunt străjer!” și, fără pauză, în continuare: „Garda, Căpitanul ne preschimbă-n șoimi de fier/ Garda, căpitanul și arhanghelii din cer!” Mă holbez la cele trei gratii încrucișate de pe peretele clasei (oare câți ani oi fi având?)... Tot copil: „Uniți într-o credință! Sub fâlfâit de tricolor/ Mergem spre biruință/ O țară și-un Conducător...” Nu există o ordine cronologică, îmi dau seama. „Zdrobite cătușe în urmă rămân/ În frunte-i mereu muncitorul...” „Trăiască Regele/ În pace și onor/ De țară iubitor/ și-apărător de țară...” Uniforme albastre, centură albă. „Wenn die Soldaten/ Durch die Stadt marschieren/ Öffnen die Mädchen/ Fenster und die Türen...” Mă simt soldat. Cred că am treisprezece ani. „Es ist so schön/ Soldat zu sein, Rosemarie!” „Wie einst Lilly Marlen!” „Giovinezza, giovinezza,/ Primavera di bellezza...” „Razvitali iabloni i gruși/ Poplîli dumanî\ nad rekoi/ Vîhodila na bereg Katiușa/ Na vîsokii bereg na krotoi!” „Iubit oraș, adio/ În larg porni-vom mîne/ Să fluture-n zori/ Spre navigatori/ Cea albă năframă cu flori...” „Nu-i temniță să ne-nspăimânte/ Nici frig, nici viscol dușman/ Vom păși mereu tot înainte/ Ni-i dragă moartea pentru Căpitan...” „Porniți înainte, tovarăși / Cu sufletu-n lupte-oțelit/ Din închisoare noi iarăși/ Gata de luptă-am ieșit...” „Kalinka, kalinka, malinka maia...” „Înfruntând furtuni/ Spargem munții-n pumni / Lupta noastră nu s-a sfârșit...” „Avanti, popolo, avanti, popolo, Bandiera rossa...” „șiroka strana maia radnaia/ Mno\go vnei lesov, palei i rek...” „Cu trei mere-ntr-o basma/ Am plecat la

Moscova...” „Stalin este cântecul de glorie,/ Stalin e imboldul tineresc...” „Agnita-Botorca e deviza noastră...” „A plecat la

vânătoare Agarici/ A plecat ca să vâneze bolșevici...”
„Sălbatică-i stepa baikală/ Sunt mine de aur în ea...” „Ilenuță,
tractoristă/ Inima-mi în piept mi s-a aprins...” „Auf der
Heidelberg aht ein kleines Blumelein/ Und das heisst Erika...”
„Trec rânduri, rânduri muncitorii/ Cu steagu-n vânt
desfășurat...”/ „Marinică drăgălașul/
Marinică zis codașul...” „Partidul, Ceaușescu, România...”

Am obosit... Ca o concluzie, convingerea că, de-a lungul
întregii mele vieți, creierul mi-a fost bombardat cu cântece, până
la intoxicare. Acum s-a petrecut o explozie și toate au dat năvală
să iasă afară. Nu mai am putere nici să le lălăi, dar îmi umblă
prin cap, le aud în țeastă. Sfârșesc printr-un râs isteric, deloc
eliberator, deloc descătușant. Mă potolesc cu greu. Beau puțină
apă. Îmi șterg lacrimile. În iarna asta voi înnebuni, dacă n-o să-
mi găsesc ocupații care să-mi mănânce timpul. Aș putea să curăț
zăpada din curte. Mi-am confecționat deja un soi de lopată de
lemn. Apoi să fac o pârție până la rău, alta la latrină, și apoi,
doar de dragul de a nu sta degeaba, spre plajă, la platou și chiar
până la baltă. O rețea de drumuri pe toată insula. Eventual și un
om de
zăpadă, cât de mare.

Câteva flash-uri clare, scăpate din seiful memoriei.
Neconcludente. Nu se leagă între ele. Am timp destul pentru a-
mi scotoci creierul, numai că mă chinui degeaba. O zbatere în
gol. Vreau să-mi aflu trecutul, însă voința singură nu-i
suficientă. O idee timidă, din primele zile, îmi dă târcoale. În
fond, nu-mi trebuie adevărul adevărat, ci doar o mare ficțiune,
care să țină loc de. Să văd ce-a putea inventa. Mă prefac naiv,
dar, de fapt, urmăresc ceva foarte practic. Dacă aș fi în stare să
storc din mine o poveste verosimilă, aș deschide niște uși prin
care ar ieși fapte, întâmplări cunoscute cândva. M-aș scrie pe
mine. În plus, ocupația aceasta m-ar ajuta să trec prin iarnă. A
știut el, Programatorul, pentru ce mi-a lăsat hârtie de scris.

Mai vâr un lemn în sobă, apoi mă așez pe pat, îmi caut o poziție comodă. N-am nici un chef să pun mâna pe pix. Coala albă îmi dă o senzație de teamă. Îmi aduc aminte că încă n-am încercat să repar cronometrul. Mă bucur că am uitat, mă bucur că mi-am amintit de el, mă bucur că am ceva de lucru, altceva bun de amânat scrisul. Împing hârtia până la marginea mesei, lângă perete, aduc ceasul și sculele. Mă pregătesc cu plăcere. Reușesc să desfac carcasa de metal și mă uit plin de încântare, ca un copil, la mașinăria nemișcată. Bineînțeles că habar n-am ce ar fi necesar de făcut. N-am nici scule potrivite. Mi-ar trebui și o lupă. Cioplesc o așchie, subțire ca o scobitoare, și dau un impuls unei roțițe. Aud țcănitul. Nu se oprește. Aștept. Mecanismul a intrat

în funcțiune. Râd. Ei, drăcia-dracului, l-am reparat! Programatorul mi-a tras clapa. Degeaba am încercat să amân scrisul! Stupidă poveste! Că doar nu m-o fi plantat aici numai pentru a vedea dacă sunt capabil să scriu?! Pun capacul ceasului la loc. Tic-tac-ul pașnic însuflețește încăperea. Arătătoarele indică ora 4 și 20 de minute. când va fi soare, le voi potrivi cumva după umbră. Va fi ora 12, când soarele se va afla exact la mijlocul bolții. Aproximativ... Acum nu-i mai mult de 10.

Ascult cum trece timpul.

Îmi spun: „Nu sta, banditule! Nu pentru stat ai fost adus aici!” Așez hârtia în unghi convenabil, iau pixul...

Nu. Încă nu... N-ar fi mai bine ca, înainte de-a începe, să-mi întocmesc un plan?... Ce plan, când eu nu știu nimic?! Ah, Programatorul, la ce chin mă supui! Măcar de mi-aș aduce aminte ce păcate am făcut...

Totuși...

La început a fost Cuvântul... Cuvântul. Logosul. Rațiunea. E prea departe de mine acel început. Eu sunt un biet om, o biată ființă, una din miliardele care au trăit sau trăiesc acum pe pământ, un punct, o gâză neînsemnată în ordinea

universală, un fir de nisip. Un nimic înzestrat cu judecată, care-și ajunge sieși. Un atom cu ifose de buric al lumii. Acel imens și mic început este prea mare și prea de ne-nțeles pentru mine. Eu judec totul la dimensiunile mele și în funcție de trebuințele mele. Nu înțeleg inutilul și mă sperie lipsa de scop. Sunt un pragmatic mărunț, cu pretenții ce-mi depășesc condiția dată. Cred în destin, doar pentru a mă liniști, atunci când sar peste cal. Cred în Providență, atunci când mă copleșește frica de ceea ce nu înțeleg. Îmi place să-mi imaginez că nu trăiesc degeaba și că nu-mi inventez țeluri vane.

...Și iarăși o întindere albă, în creier. Ies în curte, să mă dezmoțesc. Ninge iar. Ca prin vată, aud marea. E ca un semn că n-am murit. și încep să zbier din nou, descreierat, un cântec stupid: „Plugul, strungul și condeiul / Au început să chiuie / și-au pus flori la pălărie / și văzduhul țiuie...”

2.

Nu merge în nici un fel. Probabil că înainte am citit multă literatură, altfel nu-mi pot închipui de ce nu-s mulțumit cum se așază cuvintele în frază. Le gândesc bine, însă de scris... Mă simt penibil, ridicol. Apoi m-apucă groaza: ar fi fost o soluție să reușesc să-mi înjgheb o biografie, un trecut. Inventându-mi viața și legând insulele de amintiri, poate că aș fi prins firul adevărat. Neputincios în fața hârtiei albe, cad în disperare. Cred că dacă aș avea ceva de băut m-aș îmbăta și aș plânge. M-aș revolta și l-aș înjura pe Programator. Rămân ore întregi întins pe pat, dorindu-mi un stop cardiac. Stopul cardiac e o rezolvare minunată. Durerea, când există, durează puțin. N-am regrete, nici timp pentru ele, așa că m-am salvat. Ce-o fi dincolo -- oi trăi și oi

vedea. Deși mă doare-n cot de viitor. N-am trecut, n-am viitor. Nu mă interesează. După cum nu mă preocupă nici viitorul omenirii, fiindcă nu depinde de mine.

Ca prin vis aud o ușoară bătaie în ușă. Tresar și ascult. Alta. Mă uit. Prin geamul încă netransparent, deși florile de gheață s-au topit, zăresc o siluetă cenușie. Caut instinctiv cu ochii toporișca. Pe naiba! De ce mi-ar fi frică? Dacă ar fi cineva sau ceva cu gând rău, ar fi năvălit peste mine, fără să mă încunoștințeze. Întreb răgușit: – Cine e? Cine e?

– Om bun, domnu' Robinson! chicotește cineva afară. Un glas plăcut, de femeie. E voie?

Parcă mi-ar fi căzut în cap tavanul. De unde dracu – Doamne, iartă-mă! – o femeie pe insula mea? Rostesc:

– Intră! și ușa se deschide încet.

– Mai repede, că iese căldura!

– Scuză-mă...

Apare o ființă ca din altă lume, încotoșmănată într-un cojoc pufos, cu blana în afară, căciulă cu clape și fular legat peste gură. În mână duce o sacoșă burdușită.

– Ești singură? întreb.

– Da' cu cine?... Bună dimineața și bine te-am găsit.

– Bine-ai venit, răspund automat și mă ridic de pe pat. E închide ușa, apoi, cu mișcări încete, lasă jos bagajul, își descheie cojocul, își desface fularul și-și scoate căciula, ca-ntr-un început de striptis. Lipsește numai muzica. Mă holbez la ea și, de m-ar obliga cineva să mărturisesc ce gânduri mi se învolbură sub țeastă, m-ar omorî degeaba. În capul meu e o harababură de nedescris. Sunt gata să cad în extaz și să mă prosternez la picioarele ei, ca-n fața unei zeițe. Oricum, ce-ar putea fi, dacă nu zeiță! E neverosimil să-ți intre-n casă o femeie tânără și frumoasă, când tu știi sigur că trăiești pe-o insulă pustie, singur-singurel. O să-ncep să cred în basme, dacă până acum, văzând ce-a fost cu mine, încă n-am acceptat ca pe ceva firesc

supranaturalul. E frumoasă al naibii, surâzătoare și... nespus de... feminină. Își potrivește coafura bogată, cânepie, cu un gest cochet, și se uită la mine cu un fel de amuzament intim. Îmi dau seama că nu arăt ca un dandy și, drept răzbunare, mi-o imaginez spălându-și părul cu leșie de cenușă. O ajut să se debaraseze de cojoc și o poftesc să șadă pe pat.

– E drăguț aici, la tine, spune ea cu o încântare ce pare sinceră. Te-ai aranjat minunat.

– Cine naiba ești? și cum ai ajuns pe insulă?

Surâde. Poartă o salopetă impermeabilă, cafenie, cu multe buzunare.

– O s-avem timp și de povestit... Deocamdată sunt obosită. Nu-mi faci o cafea?

Asta-i bună! Cafea! De unde? Ce-și închipuie? și zic:

– Numai ceai.

– N-ai cafea? Stai că...

Se scoală și-și trage sacoșa lângă pat. Fâșie un fermoar. Dintr-o despărțitură scoate câteva cutii de metal lucitoare, albe, fără nici o etichetă.

Habar n-am cum ar fi trebui să mă port. E prea de necrezut. Pun lemne pe foc și apă la fiert. Dacă ar fi loc mai mult, probabil că m-aș plimba de ici-colo, cu mâinile la spate, cugetând.

– Am eu niște nes, ceva zahăr... și țigări.

– Ai venit pentru week end?

– Nu. De tot.

– Cum, de tot?

– Adică pentru totdeauna. Cel puțin, așa bănuiesc.

– Cine te-a trimis?

– Nimeni.

– Cu ce?

– Nu știu... M-am pomenit pe plajă... Noroc că ai curățat

drumul... E o zăpadă!

– Și cum te cheamă?

– Cred că... Maya. Sau Mia. Nu-s sigură.

– De unde vii?

– Asta n-aș putea să... Ultima oară mi se pare că trăiam în... Craiova.

– Ai murit?

– Cum să mor? Ce-ntrebare e asta?... De fapt, am cam uitat ce...

Poftim, și-o amnezică! Nu era suficient unul!... Dacă aș povesti cuiva – cui? – ce mi se-ntâmplă, m-ar trimite la un psihiatru.

– Dar cum îți explici că...?

– Te rog, Robinson... Mai târziu... Mai bine povestește-mi cum ai reușit să te acomodezi.

– Cine ți-a spus că mă cheamă Robinson?

– Nimeni. Te-am botezat așa în clipa în care mi-am dat seama că trăiești ca... un Robinson.

– Mă numesc Tudor.

– Sigur?... știi, am fost convinsă că ești mai tânăr...

– Regret.

– Eu, nu. Mi-ar fi displicut să reeditez povestea cu Adam și Eva. Nici măcar un duș n-ai. Sunt prea pervertită de civilizație...

Îmi vine să râd. Extraterestra asta s-o teme să nu... Nici vorbă: e relaxată și sigură pe ea... Pentru mine – o complicație în plus. Mă amuză un gând: poate scap de ea! și scot un mârâit de fiară – mi-a reușit destul de bine –, apoi întind o mână și o prind de mijloc.

– Las', c-o să vezi tu ce-o să-ți facă bătrânu'!

Nu pare mirată și nu mă respinge. Doar gângurește:

– Nu fi brutal... Te-nțeleg, dar... Mai așteaptă puțin.

Îi dau drumul și încep să râd.

– Am sperat c-o să te sperii și c-o să dispari.
– Chiar te deranjez?
– Normal... Află că nu duceam dorul nici unei Eve -- Maya sau Mia.

– Minți! Erai disperat. O femeie e necesară la casa și la sufletul bărbatului.

– Basmel!... Uite: bem un nes, fumăm o țigară, și-apoi te duci de unde-ai venit. Spune-i cui te-a trimis, că eu nu-s cobai. Dacă dorește să dubleze experimentul, n-are decât să te pună să supraviețuiești în altă parte. Fă-ți un iglu la mama dracului și lasă-mă-n pace!

Tace. Mă așteptam să plângă, bineînțeles. Plânsul – arma cea mai eficace a femeii... Apa fierbe. Prepar nesul. Pun pe masă cele două cești. Mă așez pe pat, pe colț, înspre sobă, cât mai departe de Maya. Ea împinge între noi un pachet de țigări. Sorb o înghițitură de cafea și brusc mi-o refuz. Nu-mi trebui nici tutun. M-am dezvățat. N-are rost să-mi reiau viciul.

– Îți dai seama că eu n-am nici o vină... șoptește ea.

– Bine... accept cu o îngăduință indiferentă. Bea-ți cafeaua, fumează-ți țigara, culcă-te și dormi.

– Tu ce-ai de gând să faci?

– Eu? Ce te privește?... O să plec. Mă duc să mă spânzur.

– Îți plac glumele macabre...

– Nu glumesc.

– Atunci... cu mine cum rămâne?

– Te descurci tu. Pe insula asta nu se moare de foame.

Mă echipez și ies. Afară e liniște. Ninge învolburat. Iau lopata și curăț zăpada prin curte. Cânt mormăit, în surdină, „Marșul partizanilor”. Continui degajarea pârtiei înspre plajă. Ajung pe faleză și mă simt atât de singur, încât îmi vine să urlu. Rămân un timp cu ochii spre marea cenușie, mohorâtă, până când mă pătrunde frigul. Mă înapoiez în silă. Îmi găsesc, cu îngăduință lașă, un alibi: iarna! dac-ar fi vară, mi-aș construi o

plută și aș porni-o în căutarea unei alte insule pustii. Sunt convins că așa aș face.

Maya doarme într-o poziție comodă, destinsă. Parcă nici nu respiră. Are un chip senin, de copil. A fumat. Aspir mirosul de tutun bun. Încerc să evit orice zgomot. Mai pun un lemn în sobă și inspectez cu ochi calculat încăperea. Unde naiba să instalez celălalt pat? Cu puțină trudă, aș reuși să-l suprapun. Socotesc dimensiunile. Va merge cumva, numai că Maya va fi nevoită să se acopere cu cojocul... Realizez că sunt ridicol. La urma urmei, am putea să ne înghesuim în același pat. Ce atâtea probleme? Cui nu-i convine, n-are decât să caute un hotel! Eu n-am invitat-o!... Îmi găsesc un loc la picioarele Mayei, cu coatele pe genunchi și capul între palme. Oare cine și-o bate joc de mine?

3.

Ce menaj ciudat! Locuim în aceeași văgăună, dormim în același pat, îndeplinim treburi gospodărești... și vorbim. Ca doi frați. Parcă de când lumea suntem împreună, cam blazați și fără chef de nimic. Mai avem niște reticențe, niște jene firești, deși, în mare parte, pudorile exagerate au dispărut. Intimitatea aceasta forțată ne simplifică mult comportamentul. Totuși, pentru toaleta zilnică, am adoptat o soluție convenabilă: celălalt își caută o ocupație afară.

I-am prezentat Mayei imperiul meu, loc cu loc. De-abia aștept să se desprimăvăreze și să încep munca de grădinar. Maya se prefăce veselă, ca și când totul ar încânta-o. În realitate, se adaptează greu. Are momente de absență, o stare de prostrație, dar și altele, când încearcă timide și gingașe gesturi tandre.

Ceea ce mi se pare și mai ciudat, mai neverosimil, este că amnezia ei, în ce-o privește, pare aproape totală, dar în

schimb cunoaște în amănunt biografia mea. Nu mi-o recunosc și sunt tentat să bănuiesc că e vorba de o ficțiune. Nu știe de unde a aflat-o, cine i-a spus-o: se află pur și simplu în memoria ei. Mi-a povestit-o, cu întreruperi și reluări, timp de o săptămână. Un adevărat roman, cu personaje cu totul și cu totul necunoscute mie, cu întâmplări emoționante, captivante, cu amănunte diverse, unele dezgustătoare, cu istorii bine încheiate, cu pete albe lăsate parcă-ntr-adins albe... Am încercat să-l pun pe hârtie, însă n-am reușit. M-am străduit să nu-l uit și de aceea, rezumându-l, mi-l repet „pe bucăți”, însă tot cu vorbele Mayei. O grămadă de biografii ale unor personaje, pare-se celebre, de care n-am auzit niciodată, plasate într-un timp istoric știut, prelungit apoi într-o epocă fantastică. Încerc să stabilesc o cauzalitate, să înțeleg în ansamblu psihologia acestor personaje, situate în context social, întreb, pun mereu întrebări, însă Maya nu-i capabilă să pătrundă mai adânc în semnificațiile textului, nu iese din litera lui. E ca o bandă magnetică: redă fidel înregistrarea și atât. Mă enervez degeaba. Maya nu-mi este de nici un folos. Atunci de ce mi-a fost trimisă? Este însă inutil să-mi vărs focul pe ea. Ea n-are nici o vină. Ea nu-i decât o copie a mea. Suntem în aceeași oală.

Altă ciudățenie: cât am fost singur, luând lucrurile așa cum erau, ca pe o fatalitate, n-am avut senzația de frustrare. Acum există în mine un fel de disperare, de nerăbdare, de insatisfacție. Mă simt înghesuit, fizic și psihic. Nu-mi ajunge spațiul. Dorm chinuit, sunt nervos. Mai este și problema hranei. Două persoane nu-s una. Calculasem bine, să am ce mânca în lunile de iarnă, dar acum rezervele se înjumătățesc. Va trebui să găsesc o soluție. Maya râde:

– Mănâncă-mă pe mine!

– O să vină și vremea aia, n-ai grijă!

Câți ani să aibă? 25? 30? 35? Câteodată i-aș da și 15, după minte; altă dată chiar 40: vârstă de femeie în declin

biologic, obsedată de viitor, răutăcioasă, afurisită, ironică, trecută

prin ciur și prin dârmon. Ba copilăroasă, ba agresiv-vulgară. Calități și defecte, cât într-un batalion de muieri.

Mă întreabă cu un aer virginal și pervers:

– Pe tine chiar te-a iertat Dumnezeu? și fără să aștepte răspuns: Observ că ești complet insensibil la farmecele mele... Nu că m-ai jigni, însă... nu ți se pare anormal să nu...?

Hait!, s-a rușinat. și-a plecat ochii.

– ...Ne-am petrece timpul într-un mod mai... Să nu-mi spui că ai avut o deziluzie care te-a vindecat de... Mă gândesc și la faptul că am fost... catapultați aici... amândoi... Or încerca un experiment complex și e imposibil să nu fi luat în calcul și o... legătură între noi...

– Simți nevoia? zic.

– De ce nu?!

– Și, dacă n-ai de unde alege, sunt bun și eu, nu?

– Las', că nu ești de lepădat.

– Mulțumesc.

– Am fost sinceră.

– Nu mă-ndoiesc... Probabil că Programatorul ne-a planificat și niște copii. Să înființăm aici o colonie...

– Nu-i nimic de râs.

– Nu râd. Rânjesc.

Am pus punct și ies. Aduc lemne. Apoi mă pre\-\gă\-\tesc pentru pescuit. Habar n-am dacă voi izbuti să prind ceva, dar mă voi strădui. Mi-am luat undița și coșul-cancioc. E senin și ger.

– Tudore!

Mă strigă din prag. Aș vrea să mă prefac surd. Mi-e teamă c-o avea chef să mă-nsoțească. Mă opresc și întorc capul.

– N-ar fi bine să-ncerci cojocul meu? și căciula.

Ar fi. Deși nu văd cum m-ar încăpea. Apreciez gândul ei, dar, odată plecat, sunt bun plecat.

– Altă dată, zic.
– Baftă!
– Să fie! mormăi eu, respectând canonul dintr-o ipotetică studenție.

Pășesc cu nădejde și-mi simt creierul limpede. La vară va trebui să găsesc un loc bun pentru un dig. Mi-e necesar un lac artificial. Un eleșteu. Dar de unde pești de apă dulce?... Să izolez o porțiune de mare, cu pești cu tot. Ar fi un golfuleț, la Răsărit, dincolo de mlaștină, mai mult un întrând între stânci... Nici o speranță. Ca să ridic un dig din pietre, fără un excavator, ar însemna să mă joc un an sau doi, aruncând în apă bucăți de rocă. Totuși ar merita să încerc. Doar suntem doi de-acum.

Ajung la locul meu de pescuit. Stâncile au o crustă de gheață. Îmi alunecă picioarele. Caut o poziție cât mai stabilă. Arunc undița. Numaidecât simt c-a mușcat. Ce naiba să fi mușcat? Am uitat să pun în cârlig momeală: o bucățică de pește afumat. Ar râde de mine o armată de pescari... Trag încet și, spre mirarea mea, observ că am prins o ditamai dihanie. Exagerez, desigur. Totuși... Nu-mi vine să cred. Nu-i deloc violent. E chiar cuminte, parcă-i dresat. Îl aduc ușor la o distanță convenabilă, o mișcare bruscă și iată, îl am la picioare. Abia tresare. O fi bătrân, sătul de viață. Un exemplar nemaipomenit. Dacă mi-ar da una cu coada, aș zbura în apă. E o minune, sau ce? Încep să cred în supranatural. Nu m-aș dacă l-aș auzi spunându-mi: „Stăpâne, m-a trimis Programatorul. Ia-mă și frige-mă în pace. Poftă bună!” Coșul e prea mic. Trasez cu cuțitul o brazdă circulară ceva mai sus de coadă, îl leg cu firul undiței și-l trag după mine. Sunt bucuros și în același timp intrigat. Mi se pare neverosimil succesul meu. Salivez. Îmi era dor de carne proaspătă. Măinile mi-au înghețat. Mă înapoiez victorios.

– Fantastic! Tudore, ești formidabil! și atât de repede! Nici n-am visat să am un astfel de bărbat!

E de la sine înțeles că-mi pică bine laudele ei, însă le resping bărbătește.

– N-am nici un merit. Ba încă aș fi dispus să pariez că-n burta dumnealui voi găsi o lămâie și un mesaj: „Na-vă hrana voastră cea de toate zilele! Fiți cuminți și slăviți-l pe Domnul!”

Maya s-a și pregătit pentru măcel. ține să-mi dovedească talentul său de bucătăreasă. Din primele mișcări deduc că se pricepe. Oricum, mai bine decât mine.

– Peștele ăsta îmi aduce aminte de ceva... Era un tip, Jan Noricoveanu. Nu-s prea sigură dacă nu cumva îl chema Jan-Nori Coveanu. Nori – de la Nora. Nora, feminin, Nori, masculin... Îți spune ceva numele?

Am scuturat din cap.

– Era profesor de sport sau asistent fizioterapeut, la o școală de handicapați, dar și-a făcut un nume în critica de artă, după ce s-a trezit la Cultură pe post de cenzor cultural. Taică-său fusese douăzeci de ani președinte de ceapeu, iar când a ieșit la pensie a rămas membru în colegiul județean de partid. Jan avea o viluță, o mașinuță și nu trăia din salariu...

– Din retribuție... o corectez eu.

– Așa-i spunea, dar tot leafă era în fond... S-a dat bine pe lângă un ștab de la București, îl lăuda cu nerușinare, de ți se făcea silă, îi ducea servieta, îi trimetea trufandale, specialități de carne și tot felul de produse aduse de la sârbi... Omul bea numai whisky și fuma numai Pall Mall. Îl aprovizionă Coveanu... Nu exista vernisaj fără el. Vorbea atât de încurcat, metaforă peste metaforă, citate franțuzești, englezești, latinești, anapoda, fără legătură cu lucrările vernisate, și nu uita să înceapă și să termine cu partidul și secretarul general, marele ctitor, geniul... astea sper că nu ți s-au șters din minte.

– Nu. Le știu. Le știu atât de bine, încât câteodată mă suspectez că eu aș fi fost... secretarul general.

Mayei îi merge gura, însă mâinile nu stau degeaba. A spintecat fiara, a curăţat-o şi acum se chinuie cu solzii. Sar în toate părţile. Observă că mă uit la solzi şi spune:

– Dac-aş avea un vas suficient de mare, aş face treaba asta sub apă şi aş evita mizeria.

– Da? mă mir eu. N-am ştiut.

– Nu-i nimic. Înveţi... şi continuă povestea:... Din când în când pleca peste graniţă la reuniuni culturale, congrese, expoziţii. Pentru el nu existau restricţii... ca membru în comisia de evaluări a Fondului Plastic, muşca, nu se juca. Cerea opere „cu spirit de partid”, demasca, înfiera şi afirma cu convingere înrâncenată că e comunist... Pe urmă a venit revoluţia...

– Îmi amintesc de revoluţia asta, dar nu sunt sigur dacă n-a fost şi război civil...

– N-a fost... Adică n... nu cred...

Bucăţile de peşte aşteaptă să fie prăjite. Restul, mai mult de trei sferturi, îl duc afară, să îngheţe. Pregătesc nişte frigărui. Vom frige carnea la flacăra, în cuptor.

– ... iar după revoluţie, continuă Maya, Noricoveanu a devenit brusc anticomunist şi şef mare de judeţ. Mai târziu a ajuns ambasador şi a scris o carte despre lupta lui în dizidenţă...

Povestea mi se pare împruţită. Mă doare capul.

N-are rost să-mi chinui mintea cu sferturi de adevăruri. şi ce-mi trebuie să aflu tot-tot?... Frigem carnea. E fum. Miroase plăcut.

Mâncăm cu poftă, ne saturăm, bem apă şi stăm de-a latul patului. Acum nu mai am nevoie de nimic. Creierul îmi pluteşte ca-nr-un abur. Sunt un animal sătul. Lângă mine, Maya dormitează ca o pisică leneşă. Pe negândite, întind mâna şi o mângâi uşor pe obraz. Îmi prinde palma şi mi-o sărută. Parcă m-a electrocutat. Ne strângem unul în altul. Îi caut gura şi deodată simţurile explodează. Ea îşi scoate cu grabă febrilă salopeta. Ne repezim hămesiţi şi ne confundăm într-o fericire primară,

instinctuală. Nu-mi dau seama cât durează. Trec dintr-un extaz într-altul. Maya strigă: „Vreau să mor! Acum vreau să mor!” Un șir de descătușări, repetate ca-ntr-un delir...

Ne revenim ca din vis. Ne acoperim cu pătura. Mi-e somn.

– Spune-mi că mă iubești... șoptește Maya.

Îi spun:

– Te iubesc.

Dar nu simt decât o imensă oboseală. O jumătate de gând: „Ce prostie!”

Adorm.

4.

Dorm, prind pește, fac dragoste, dorm, și iarăși de la capăt, în cerc închis, ca un automat. O săptămână a simțurilor. N-am timp și nici putere să gândesc. Maya povestește mereu alte întâmplări cu oameni necunoscuți. N-o mai aud. Tot nu pricep nimic. Apoi, deodată, secătuit, starea de permanentă excitație tâmplă pierde fără urmă. Femeia plânge, își blestemă soarta și țipă strident într-un acces isteric. Îi aplic două palme și mă bucur de efect: tace, mai suspină puțin, apoi adoarme. Colind insula. Frigul s-a înmuiat. Mă simt nefericit și bolnav de un dor neclar. Tânjesc după ceva fără nume. Colind insula cât mă țin picioarele. Mi-e silă să mă întorc acasă. și totuși revin. N-am putere să-mi domin resemnarea, și nici interes. Maya mă primește tandră. Vechiul loc comun: el ajunge obosit de drum și, în pragul căminului conjugal, ea îl așteaptă cu drag. Cel puțin, aici, nici măcar nu pot avea vreo bănuială privind un eventual „înlocuitor”.

– Să-ți fac un ceai, iubitele?

– Fă-mi! zic, și mă las greoi pe pat.

Pune apa la fiert, zgândără focul.

– Aș vrea să-ți spun ceva...

– Spune.

– Te rog să nu te superi... Nici eu n-o să mă supăr. Nici pe tine, nici pe... nimeni. Tu îți dai seama că, de fapt, noi nu existăm? Noi nu suntem nimic. Doar niște idei.

– Interesant!

– De aceea îți propun să luăm lucrurile așa cum sunt. Schimbarea, dacă va fi vreuna, tot nu ține de voința noastră. Deși, în ce mă privește, am senzația că nu voi mai rămâne mult timp aici.

– Nu-nțeleg.

– Nici eu. Dar mă simt ca pe un peron de gară.

Nu am ce spune.

– Și mai simt, continuă ea, că noi suntem ultimii oamenii vii. Parcă mi-ar fi șoptit cineva că trăim un sfârșit de lume. Știi în ce an suntem? În 1998. Mai avem câteva luni... Hai, fumează o țigară! Am mai găsit în sacoșă vreo sută de pachete.

– Cât?

– O sută. Le-am numărat.

– Dar ai scos față de mine tot ce aveai în sacoșă! Atunci n-au fost decât două pachete, pe care le-ai fumat în două zile.

– Da, e adevărat... Nici eu nu-mi pot explica de unde au apărut celelalte, însă nu e cazul să ne batem capul. Important este că există.

Fumăm amândoi, concentrați. Maya mai are ceva de adăugat.

– Dat fiind că și civilizația asta s-a dovedit un experiment ratat, probabil că se va încerca altceva. Nu vezi ce se întâmplă?

– Nu văd nimic, oftez eu, și nu pricep nimic. Nu știu nimic. Și nici nu mă interesează. Eu, după cum singură ai spus, nu exist. Sunt doar o idee.

– Tocmai!

Tocmai, ce? Ea tace, însă eu o aud, îmi transmite telepatic o grămadă de vorbe. Rațiunea înăbușită de interesul material imediat, dezvoltare anarhică, inechitate, alienare, schizofrenie culturală, morală fluctuantă, puterea distructivă, dictatură roz, democrație aberantă, ospiciul universal... Nimic nu se încheagă logic în mintea mea, dat totul mă cufundă într-o depresie cumplită.

Sorb din ceai și mă gândesc la munca mea de rob pe insula asta, în scopul unei supraviețuiri fără rost. Și mă revolt:

– Pe mine nu mă-ntreabă nimeni? Eu n-am dreptul să decid ce vreau să fac cu viața mea?

– Noi n-avem drepturi, râde Maya, încă nu ți-ai dat seama până acum? Drepturile omului sunt o noțiune înșelătoare...Dac-ar fi după mine, aș face dragoste tot timpul. N-aș pretinde, în schimb, decât ceva mâncare, căldură, țigări, cafea și, din când în când, un roman polițist.

– Ești idioată? Îmi scapă fără să vreau, desigur, insulta.

– Normal! Eu sunt cetățeanul ideal al lumii.

– Până ai venit tu, rostesc eu rar, eram fericit.

– Te cred: erai alt idiot... Mai bine să-ți povestesc despre unul care...

Bat iarăși cu piciorul locurile deja răștiute ale insulei. E soare. Cer senin. Marea pare o întindere lucioasă de sticlă. Nici un val. O mare moartă. Liniște. Îmi aud inima bătând.

Istoria? Un inventar descurajant. Numai crime, conducători paranoici, servi umili, revoltați în lanțuri, minciună și suferință. Cine a spus asta? Probabil vreun serv... Omul? Rezultatul unor cercetări pure, fără scop... Măcar de-aș ști cine sunt? Dar la ce mi-ar folosi?

Fără veste, mă trezesc cântând. Un hăulit grotesc, într-un peisaj pustiu. „Sculați, voi oropsiți ai vieții! Voi, osândiți la foame, sus!...”

Nu știu dacă sunt creștin. Brusc, într-o disperare dezagregantă, cad în genunchi și ridic mâinile spre cer, a implorare:

– Doamne, dacă ești, fă ceva!

Singur îmi amendez simulacrul de rugă: Cum să mă asculte, dacă înainte de a-i cere, îi pun la îndoială existența? Sunt prea îmbâcsit de teorii materialiste, prea am crezut în om-buric-al-pământului-și-al-întregului-univers. Pervertit de căutarea unor cauzalități meschine nu acceptam decât dovezi birocratice. Și iată că însumi eu, acum și aici, constituind un argument pentru a accepta un Programator. I-am zis Programator, ocolind, pentru mine orb, iraționalul atât de evident. Mă întorc în copilărie (a mea? a altuia?), când încă nu mi puneam întrebări fără răspuns.

– Când te-ai reconvertit? aud glasul ironic al Mayei.

E lângă mine, echipată ca-n dimineața când mi-a bătut la ușa. Ține în mână sacoșa, gata de drum.

– Unde te duci?

– Nu știu. Dar trebuie.

– Ești nebună!

– Nu știu... Salut, Robinson! Asta a fost.

Îmi întoarce spatele și o pornește pe cărarea ce duce spre plajă. Mă ridic. Aș vrea s-o strig. Ea se oprește o clipă și-mi spune, ca și când de-abia în clipa asta și-ar fi amintit:

– Insula ta se numește Olșelbiuel... și dispăre după o ridicătură.

Rămân mut și incapabil să mă mișc. În creier îmi sună ca un șlagăr sau ca un vers dintr-un poem: All shall be well and all shall be well. Totul va fi bine... Cât mi-aș dori să fie într-adevăr totul bine! Însă, Doamne, nimic nu este adevărat. Sunt o ficțiune, pe o insulă fictivă.

Dumnezeu a făcut ceva: mi-a luat-o pe Maya. O ști el ce este bine. Oricum, fără ea, eram mai fericit. Dar o regret. Omul nu trebuie să trăiască singur... Prejudecați... Poate că am visat.

În casă, totul este ca înainte. Ca și când Maya n-ar fi poposit nici un minut aici. Răsuflu cumva ușurat. Ba chiar îmi vine să râd. A fost o halucinație, desigur. Numai că, pe poliță, stau câteva cartoane de țigări.

IV.

1.

Iarna nu-i un anotimp bun pentru a-ți lua viața de la capăt. Am așteptat deci să se desprimăvăreze. Mi-am petrecut zilele într-un fel de hibernare psihică, fără gânduri de prisos, fără întrebări neroade, al căror răspuns tot n-aș fi fost în stare în nici un chip să-l găsesc. Am trăit ca un animal, hrănindu-mă doar și dormind. Mă cutreiera calm o singură idee: să încep, imediat ce va fi posibil, construcția unei noi locuințe, să amenajez o altă grădină și să asanez mlaștina. Prea destul pentru un om. Odată terminate toate acestea, în anii următori voi meșteri o luntre sau altceva la fel de inutil.

Noua locuință va fi o casă cu temelie de piatră, două odăi și pridvor, cu acoperiș de țigle. Încă nu știu dacă, atunci când va fi gata, în alți ani, nu-mi voi construi o vilă... Era să uit de pivniță. E foarte important. Deci o planificare de un cincinal sau de două. Sau de trei.

N-am mai zâmbit mult. Totul fiind uitat, aș putea să mă consider nou-născut. Din fosta mea viață nu regret nimic, n-am

nici un resentiment, n-am iubit și n-am urât pe nimeni. Creierul a șters orice înregistrare sentimentală. Sunt omul pur, care n-a făcut greșeli, nici rău, nici bine, n-a plâns, n-a râs, un orfan de mamă, de tată, de lume.

Tot ce știu despre cutare oraș, despre cutare om, n-au nici o legătură cu persoana mea. Întâmplările cunoscute îmi apar ca simple notițe ale unui grefier-robot. Războiul, despre care posed o mulțime de date, apoi perioada aceea, împărțită net (de cine?): 1945-1948, 1948-1964, 1964-1989, sunt o istorie privită cu detașare. Implicarea mea, cât există, nu ține de un sentiment ori de o judecată ci de o bază strict documentară.

Iar încep să-mi umble gândurile. Trebuie să mi le înăbuș, și nu știu cum. Să-mi fie clar: eu repet în mic istoria omenirii. Mereu să încep, să realizez ceva, apoi din nou s-o iau de la capăt. și așa, la nesfârșitul pe care mi-l permite condiția de ființă muritoare.

Să mă apuc de lucru! E cel mai bun mijloc pentru a nu-mi lăsa mintea să se zbată brambura. Vremea s-a încălzit. S-a topit zăpada. Dă colțul ierbii.

Totuși... Ce viață oi fi avut eu, dacă, animal social fiind, îmi doresc pacea iluzorie de ins singur?

Destul! Plec în prospectare. Caut un loc de casă.

Locuri bune de casă sunt destule, însă tot cel vechi, unde-i bârlogul meu, mi se pare mai fără cusur. De ce să mă mut în altă parte? Voi construi casa alături. Mă surprind nehotărât, ezitant. Oricum, nu mă pot apuca de făcut cărămizi decât la vară. Cercetez în silă grădina. De fapt, acum, n-am chef de nimic. Mă străduiesc în van să fiu activ. Mă simt fără rost, inutil și bleg. Parcă am îmbătrânit brusc cu zece-douăzeci de ani.

Amnezia asta ar trebui să mă facă fericit. Cine poate ști ce

viață urâtă oi fi dus, prin ce suferințe și nedreptăți, ce visuri oi fi avut, neîmplinite, ce dureri în suflet, datorate zădărniceii în care m-oi fi zăbătut! Or fi fost și clipe frumoase, puține, conform raportului stabilit de porcăria universală: o bucurie – zece necazuri, două bucurii – o sută de necazuri, trei bucurii – o mie de necazuri...

Încep să sap, dacă ceea ce fac se poate numi săpat. Cazmaua improvizată, mai degrabă rangă, mă obosește iute. Mă odihnesc puțin și o iau de la capăt. Lucrul înaintează greu. Totuși am hotărât să dublez postata inițială. Găsesc un tubercul ce seamănă cu un cartof. Brusc îmi vine în nări o aromă de cartofi prăjiți. N-am timp de nostalgii culinare. Sap.

Întocmesc straturi și șleanuri. La șleanuri renunț. Mi-ar trebui multă apă. Apă este, însă n-am cum s-o aduc la nivelul grădinii. Voi uda tot ca astă-vară, fiecare plantă în parte. Economie... Ar exista posibilitatea ca să captez izvorul de mai de sus și să-l oblig să curgă pe altă albie, mai la îndemână. De-aș reuși să fabric niște uluci... Regret că bambusul nu crește pe insula mea. Cu bambusul aș rezolva multe... Sau o roată de grădinar?

Urmează semănatul... Tuberculi aceia – am adunat o duzină – trebuie încercați. Pun unul în sobă. După ce s-a copt, îl gust. Nu-i rău. Dulceag. Aștept să văd dacă nu-i otrăvitor. Până seara nu simt nimic deosebit. Mănânc și restul. Se pare că e comestibil. Pe ceilalți îi tai în jumătăți și-i îngrop. Cinci cuiburi. Însemn locul.

Odată terminată treaba în grădină, revin la intenția de a-mi lărgi casa. Am uitat de casa-casă, cu temelie de piatră și zid de cărămidă. Voi săpa lateral în hrubă încă un metru, iar în fund, la fel. Sau poate chiar mai mult. Lucrez fără chef, ca și când aș fi conștient că trudesec degeaba. În cel mai bun caz, un mod de a-mi consuma timpul.

Probabil că viața mea a fost plină de dezamăgiri, de înfrângeri, de îndată ce creierul a blocat sectorul personal al memoriei. Cândva, cine știe, am vrut să uit tot, sătul să rememorez, să re trăiesc lungul șir de momente neplăcute sau chiar tragice. Muncesc îndârjit, ca un posedat, însă nu reușesc să-mi opresc gândul. Macin în gol ipoteze, mă învârt într-un cerc închis. Cu toate acestea, un fir ar exista: istoria, care mi-e clară în minte. O istorie fără mine. Excluz din ea, privesc de la distanță, neimplicat direct. Am o mulțime de date, cunosc mii de întâmplări. Știu că mintea omului a născocit fel de fel de lucruri pentru a-și ușura traiul, dar că, pe de altă parte, sufletul lui a rămas rău, egoist. Istoria nu-i decât o lungă serie de crime, de împilare, de minciună și de inconștientă agresivă. Nici o clipă n-a fost pace. Mereu și mereu oamenii se bat pentru putere, bani, avantaje; rostesc cuvinte frumoase, inventează sisteme filozofice, înființează instituții cu scop umanitar; caută pretexte sublime pentru a-și justifica jaful și asasinatelor; vând otravă în ambalaj fals; infestază aerul și apa și pământul; înrobesc populații, practică un genocid mascat de necesitatea civilizației; distrug faună și floră; schimbă ideologii, ca pe o cămașă, după interese de moment; ling unde au scuipat, scuipă unde au lins, totul este permis, în numele unei iubiri inexistente... Este un sfârșit de civilizație. Un permanent sfârșit.

Mereu mă războiesc în gând cu toate acestea, le repet, le reiau cu alte vorbe, obositor. Probabil că, fiind un învins, în loc să pier în lupta inegală, pentru un ideal imposibil de atins, am fugit, am dezertat în uitare. Păcat însă că amnezia mea nu este totală. Egoist – calitatea primordială a omului pare să fie egoismul –, nu aș dori o salvare iluzorie prin desființarea istoriei. Mi-aș închipui că sunt primul om și, născocind un zeu,

aș crede în el și-n misia mea pe pământ. și, desigur, aș fi fericit, n-aș avea îndoieli, nu mi-aș chinui mintea cu... Mă contrazic. Izbesc înciudat și mai tare peretele de lut. Mai desprind o bucată. Icnesc surd. Îmi șterg sudoarea de pe frunte și iarăși îmi vine să urlu. Un urlat în pustiu. Cine să mă audă? Cine ar avea interes să mă audă? Cui i-ar folosi să mă audă?

Mi-e sete. Beau apă rece, apoi cad într-un somn ciudat, letargic.

Vis: Stau de vorbă cu un bătrân frumos. Nu știu cine este, dar cred tot ce spune: „Credința voastră nu-i o soluție. În două mii de ani n-ați schimbat nimic. Principiile ei sunt bune, însă, în numele lor, ați comis fapte contrare lor. Lumea a rămas aceeași: crudă, fără Dumnezeu, indiferent că v-ați numi creștini ori altfel, ori liberi cugetători. Privește în jur!... Porcăria universală a ajuns la apogeu. Așa-zisa civilizație, pe care o ridicați în slăvi, se îndreaptă spre sinucidere. În mai puțin de un veac, supraviețuitorii vor lua totul de la capăt, inutil. Orice vis este o iluzie. Orice visător e sortit pieirii. Libertatea e un mit fals. Bunăstarea e jalnica speranță a săracului. Pacea e minciuna vânturată în ochii neputincioșilor, de către meseriașii războiului. Deasupra tuturor domnește inutilul. A te naște și a muri -- iată două întâmplări fără rost...” Zic: „și ce-i de făcut?” „Nimic. Nici cel mai puternic om nu are nici o putere.” „Să mă sinucid?” „La ce bun? Fii fericit că...”

M-am trezit și n-am apucat să aflu de ce ar trebui să fiu fericit. Mi-e necaz că am depozitat în subconștient atâtea panseuri de trei parale. Conștiința, câtă mai există (era să spun conștiințele vetuste... Adevăratele conștiințe au fost mereu ori depășite de istorie, ori înainte de vreme, ori atemporale, și deci plutitoare într-o ineficiență și o gratuitate pretențioasă.)

Mă uit la adâncitura din malul de lut și-mi spun că, deși nu-mi folosește la nimic, va trebui să-mi continui truda. Tot o

iluzie, desigur: să fac ceva, indiferent ce, să nu stau degeaba. și mă apuc să sap.

Mi se pare că sap de la-nceputul lumii. „Sapă, banditul!”

Zilele trec monoton. Epuizat de efort, cad frânt. Gândurile mi-au amorțit din nou. Nu le dau răgaz să scoată capul și să se zbenguie. Nefericirea omului izvorăște din gând.

... Am isprăvit. Am făcut ceva mai mult decât mi-am propus: un întrând de un metru cub, care va servi de dulap – debara – cămară. L-am numit firidă. Acum, într-adevăr, mi se pare că încăperea e destul de largă. Am o scurtă senzație de satisfacție, apoi trec iute la altceva. Pivnița!... Consider că mai poate aștepta. Să mă apuc de dig? N-am fost în stare să izolez o parte din plajă, darmită să închid golfulețul acela! Totuși îmi este necesară o activitate continuă, chiar fără rost, chiar fără speranța de a izbuti să realizez un lucru, pornind de la o idee. Nu mă mai leg de mlaștină. Pentru asanare, ar trebui s-o drenez. Scurgerea ar fi stopată însă de o ridicătură de teren pe care n-am posibilitate s-o străpung. Revin la golf și încep. Car pietroaie și le arunc în apă. Dispar fără urmă. Adâncimea nu-mi pare uriașă. Vreo doi metri. Va fi de lucru totuși timp îndelungat. Muncă de Sisif. Am

uitat la ce-mi va servi închiderea acelei porțiuni de mare. Nu vreau să mă intereseze scopul. Am început cu pietrele cele mai apropiate de mal. Curăț terenul. Rămân cele prea mari pentru a le ridica sau măcar răsturna.

E cam pretențios spus golf. O bășică de apă, cu un diametru de vreo 20 de metri, care se unește cu marea printr-o porțiune de vreo cinci metri, strangulată de cele două limbi de mal pietros. Socotesc: 5 m lungime, 2 m adâncime, sus -- cel puțin un metru, jos, la bază 3 m. Deci îmi trebuie un volum de... Prea complicat... Cu bolovanii imposibil de mișcat ar fi interesant de făcut ceva: o grădină de piatră, japoneză, ca aceea

de la Kyoto. Bolovani și nisip greblat. Un patrulater uscat, arid, însemnând... ce?

Întreprinderea nu-i tocmai sisifică. Constat că am reușit să reduc distanța dintre cele două limbi de închidere, cu câțiva pași. Cât timp a trecut? O săptămână? Două? Nu contează... E din ce în ce mai greu. Materialul se îndepărtează de mal. Mă mut în partea cealaltă.

... Nu mai am mult. Câteva zile încă, și gata! Deodată mi se taie picioarele. Mă așez mai încolo, sub un salcâm. Ciripitul vrăbiilor. Oboseală. Nu mai am pic de putere. știu că voi abandona digul acesta inutil. Soarele arde nemilos... O fi vârsta... După un mic calcul, am intrat destul de mult în vârsta a treia. Nu știu când m-am născut. Maya spunea că acum suntem în 1998. Mai știu că am trăit războiul cel mare, al doilea... Sunt bătrân... Mă ridic cu greu și merg poticnit spre casă.

Zac până seara. Apoi ud grădina. N-am mai fumat de mult, deși țigări mai sunt. Îmi aprind una, ca un gospodar care și-a încheiat ziua de muncă. Pufăi și decid ca, de mâine dimineată, să încep altceva: construirea unei bărci. O s-o fac și pe asta, deși n-o să plec nicăieri. Unde să plec? Barca îmi va lua toată vara. Voi lucra încet, chibzuit. Câteva ore pe zi. În rest – o să mă ocup de aprovizionarea pentru iarnă. Veșnicul ciclu... Eh, se poate trăi aici. Dacă n-ar fi gândurile...

Sunt sigur că Programatorul m-a șters din evidențe. Altfel mi-ar fi dat un semn.

3.

Barca nu va fi terminată niciodată. Neavând nici o utilitate, truda mea e zadarnică. Sunt conștient de asta și lucrez în silă. Degeaba am ales un trunchi uscat de lemn tare, fără crăpături, pe care l-am cioplit dându-I o formă asemănătoare cât

de cât cu o luntre. Ca să-l scobesc cu dalta mi-ar trebui cine știe cât. Nici nu îndrăznesc să dau un termen. Dar... pentru ce? Cât a trebuit să-mi asigur existența, am muncit cu spor. Nu-s în stare să consum energie doar de dragul de a mă obosi. Renunț deci. Regret că n-am nici chef, nici îndemânare să cioplesc altceva, să sculptez un obiect care să-mi facă plăcere, să-mi dea o plăcere specială, de artist. Nu-s artist. Aș împodobi insula cu statui... Poate că totuși o casă ar merita să-mi fac. Revin nehotărât la primul plan. Mă duc la digul abandonat și mai arunc în apă două pietre.

Renunț la tot. A-nceput să plouă. Stau în casă întins pe pat și-mi amintesc de Maya. Ploaia bate cu furie, în rafale. Fulgere lungi, dese, și tunete asurzitoare. Furtună. Acum ar trebui să am marea revelație: cine sunt și ce caut aici! Simt că acum e momentul.

N-am aer. Mă aflu într-un mormânt de lut. Într-o închisoare de lut, eu și săracele mele gânduri. Ispășesc toate păcatele lumii. Măcar de-ar folosi cuiva chinul meu.

4.

Somn de după amiază. Mă visez într-o cameră de hotel pe malul mării. Zgomote nedeslușite, sirena poliției sau a pompierilor, glasuri. Sunt singur. Pe fereastră văd o mulțime de oameni care aleargă fără rost, ciocnindu-se, căzând, strigând, îmbrâncindu-se, într-o disperare de coșmar. Tunete. Explozii... Mă trezesc, apoi adorm iar. Visul se continuă în același fel. Am în mine o indiferență cretină, de parcă nimic nu m-ar privi. Totuși o teamă nelămurită mă încearcă. O simt pipăindu-mă cu degete moi și reci. Mă trezesc din nou. Mi se pare că aud zgomotul inconfundabil al unui helicopter. În mine tresare o bucurie care mă face să ies în grabă. Într-adevăr, un helicopter

descrie cercuri largi deasupra insulei. Fug spre platou. Departe, în dreptul falezei, zăresc un vapor.

„Robinson e salvat în sfârșit!” îmi spun și agit brațele. Brusc, mă opresc. Eu unul nu i-am așteptat. N-am așteptat pe nimeni. N-am așteptat nimic. Nu știu ce poate însemna salvare pentru mine. Să mă întorc în lumea civilizată? Nu-s sigur că există o lume civilizată. și ce este aceea: lume civilizată? Societate? Confort? Eu aș fi tot singur, în amnezia mea.

Sunt obosit de închisoarea sufletească. Refuz obligația de a fi liber într-o închisoare ceva mai mare decât insula asta. Mi-e teamă de libertatea comandată. și măcar aici e liniște.

Helicopterul se apropie de platou. M-or fi observat. Se lasă încet. Mă ascund sub chiparos. Apoi mă răzgândesc. N-are rost.

Coboară doi militari. Mi-e lene să-ncerc să le ghicesc naționalitatea. Se apropie de mine. Vorbesc englezește. Zăresc pe bluzon inscripția. Americani, deci.

Nu știu englezește decât câteva fraze uzuale și vreo douăzeci de cuvinte pe care n-aș fi în stare să le leg între ele. Nu înțeleg ce-mi spun. Pricep din gesturi că mă întreabă cine sunt. Răspund:

– I don't know.

Mă privesc cu interes și silă. Unul îmi aruncă un pachet de țigări. Revăd o secvență dintr-un film uitat. Soldați chipeși, învingători, plini de sine în ignoranța lor de candidați la stăpânirea lumii, țigări și tablete de ciocolată azvârlite din camioane, ca pe niște resturi menajere, unor câini înfometăți, civili încăierându-se pentru a înșfăca „darurile” eliberatorilor, iar aceștia, cu rânjete de oligofreni, se amuză copios și întrețin viermuiala animalică de jos... Dau un șut pachetului și urlu:

– Kiss me...! și le arăt fundul. Go home! This is my kingdom!

Râd îngăduitor. Ridică din umeri, apoi se urcă în helicotper. Le întorc spatele, să nu-i mai văd.

Clocotesc de furie. Mă îndrept spre casă și îmi spun că n-am nevoie de nimic. Exist într-un loc unde logica a ajuns la capăt. N-am nevoie de nici o logică. și deodată știu că mă așteaptă un război crunt. Cuprind cu ochii, roată, insula mea. Un impuls incontrolabil mă face să strig mut, cu o intensitate care parcă mă dilată. Cresc uriaș, puternic. Sunt regele Tudor!

Primul decret: Maya să mă aștepte acasă!

Iau drumul golfului. Ridic mâna dreaptă și ordon stâncilor să se prăvălească și să completeze digul neterminat. Le văd cum zboară pe rând și se așază în apă una peste alta. Cobor brațul, și mișcarea încetează. Sunt satisfăcut. Mi-am probat puterea. De abia acum urmează începutul. Altul.

În prag, Maya îmi zâmbește supus.